

Dragi prijatelji — somišljeniki!

Naročajte, širite in propagirajte najcenejši in neodvisen dnevnik »Glas naroda«! Pristopajte k »Narodni prosveti«, da postane naš dnevnik lastnina vsega slovenskega ljudstva, kajti samo tisk, zasnovan na združni osnovi, je lahko resnični izraz narodove volje! Ne pozabite! »Glas naroda«, Gajeva 1., mesečna naročnina samo Din 20'—.

Mesečna naročnina 20 Din, za inozemstvo 35 Din. Uredništvo: Ljubljana, Gregorčičeva ul. 23. Tel.: 2566, int. 3069

GLAS NARODA

Uprava: Gajeva 1. Telefon 3855. - Ček. račun: Ljubljana št. 14.614. Oglasi po ceniku. Pri večkratnih objavah popust

Današnja številka vsebuje:

Kriminalistika raste
Velikemu vodniku
Zatiranje tuberkuloze v Bolgariji
Krme bo za silo
Avtomobilska cesta iz Ljubljane na Sušak

Št. 51

Izhaja dnevno razen ponedeljka in dneva po prazniku

V Ljubljani v torek, dne 18. junija 1935

Rokopisov ne vračamo

Leto I

Kriminalistika raste

Ko polaga opozicija še vedno vso važnost le na razna ustavna in strogo politična vprašanja, nam dokazuje žalostna dnevna kronika o vedno bolj pogostih ubojih in umorih, tatvinah in poneverbah, da so tu še mnogo bolj važna vprašanja, kakor pa so ustavna in strogo politična vprašanja. Poleg gospodarskih in socialnih vprašanj dobiva zaradi rastoče kriminalistike boj za pravstveno povzdigo naroda vedno večjo veljavo.

Zakaj raste kriminalistika? Odgovorov na to vprašanje je cela vrsta. Z marksistične strani se zlasti poudarja, da je kriva tega zla rastoča ljudska beda. Ne tajimo, da je revščina eden velikih vzrokov, da pada pravstvenost ljudstva. Ali edin vzrok v tem še davno ni.

Tudi to je res, da je vera v krščanske ideale bila ena najmočnejših opor ljudske pravstvenosti. Res pa je tudi, da se je z razširjenjem verske indiferentnosti tudi zmanjšala ljudska pravstvenost. Nikakor pa ni nujno, da bi verska indiferentnost in tudi popolna nevera morala povzročiti dvig kriminalistike, saj dokazuje vsakdanje življenje, da so ohranili čisto neverni ljudje svojo pravstvenost nezmanjšano, kakor na drugi strani tudi verni ljudje niso vedno ohranili svoje pravstvenosti.

Če raste kriminalistika, je pač eden glavnih razlogov v tem, da je svetovna vojna omajala vse pravne vrednote in da živimo na prelomu dveh dob, ko se ljudje še niso znašli v novih razmerah. Stari ideali so se jim podrli, novi pa še niso vstali v vsej svoji čistosti. Odkrito pa je treba tudi priznati, da so ljudje videli prav malo svetlih vzgledov, ki bi jim dali vero v nove ideale. Nasprotno so videli, da dostikrat ne pride pravstvenost do računa, da pa ima uspeh tisti, ki brezobzirno koraka do svojega cilja in ki ne izbira pri tem sredstev. Narod uravnava svoje korake vedno po vzgledu višjih ljudi in v tem je eden usodnih vzrokov, da je pravstvena sila širokih slojev omahnila.

A tudi razbitost in neenotnost naše družbe je storila svoje. Včasih je bilo tako, da je družba sama obračunavala s tistimi, ki so se pregrešili ne le proti pisanim, temveč tudi proti nepisanim zakonom. Danes družba te funkcije ne opravlja več in običajno nagraja ljudi le po njih uspešnosti, brez ozira na to, kako so bili ti uspehi doseženi. Družba je nekoč s svojo strogo izbero, s svojimi natančnimi vzgojnimi predpisi silno vplivala na spoštovanje pravstvenih načel, danes pa je vzlic družbe padel v tem pogledu na minimum. To se vidi tudi na vseh drugih poljih. Družba je bila nekoč glavna iniciatorica za napredek, danes pa je družba razbita na posamezne ozke kroge, ki imajo le en cilj, da ohranijo ona mesta, ki so se jih priborili. Ni se čuditi, če sledi široka množica na sebi lasten način tem negativnim vzgledom.

Boj proti padanju pravstvenosti je zato boj za uveljavljanje pozitivnih idealov. Narodu je treba te ideale pokazati tako razumljivo in tako blizu, da se bo za nje navduševal in da bo zaradi teh idealov postal požrtvovalen, delaven in bolj pravstven. Zato je napačno, če se narodu vedno in neprestano govori le o napakah, ki se dogajajo, kajti posledica tega more biti samo ena, da poslana narod apatičen in da sploh izgubi vsako vero v dobro in plemenito. Seveda pa s tem nočemo podpirati nobenega izgovora za toleriranje napak. Nasprotno te je treba odpravljati in tudi s tem vrniti narodu vero v veljavnost dobrega.

Misliti je treba skratka na to, kako z ljudskim gibanjem ustvariti podlago za dvig pravstvenosti. V nacionalizmu je na vsak način ona moralna sila, ki more takšno gibanje ustvariti. Seveda pa se ne sme trpeti nobena zloraba nacionalizma in nobeno izkoriščanje nacionalizma v egoistične namene.

Narod mora videti, da mu prinaša nacionalizem socialno in gospodarsko pravico, da mu omogoča življenje, o kakršnem sanja na dnu svojega srca. Pogledite naše narodne misli z gospodarskimi in socialnimi načeli je zato eden prvih pogojev za boj

Vojni se ni mogoče izogniti...

piše italijanska zunanjepolitična revija „Affari Esteri“

Vojna — fatalna nujnost...

Rim, 17. junija. pr. Ugledna zunanjepolitična revija »Affari Esteri« se v svoji zadnji številki peča z italijansko-abeteskim sporom in skuša upravičiti morebitni oboroženi nastop Italije v Abesiniji. List piše med drugim: *Do sedaj se je revizija pogodb še vedno izvršila s silo orožja. Kadar koli se je kak država nagibala k zatonu, je na njeno mesto stopila mlajša in močnejša država, ki je želela vzpostaviti v ravnotežje, potrjeno v njeno škodo. Ali naj se zares sedaj vojna povsem odpravi v odnosih med narodi? Izvrstno, prav gotovo ne bomo mi tisti, ki homo proti temu protestirali, toda če se to zares hoče potem je treba — in to ne samo z besedami — dopustiti tudi novo razdelitev imperijev, tako da bi boljše odgovarjala potrebam in težnjam vseh: drugače se bo še zmerom zgodilo, da se bo kdo danes ali jutri skušal zateči k orožju. Z drugimi besedami, gre za to, da se ne začne uvajati konservativna politika v mednarodne odnose. Prav tako kakor vodi na znotraj preveč konservativna politika, če je prestrogo izvajana, fatalno v revolucijo, prav tako vodi tudi na internacionalnem področju prestrogo konservativna politika fatalno v vojno. Ali je Anglija za to razpoložena? Če Angleži tako ne mislijo, če pod kolektivno organizacijo miru razumejo nekaj, kar je zelo blizu nekdanji Sveti alijansi slabega spomina, potem moramo že sedaj reči, da ne bi realistični tisti račun, ki bi računali z italijanskim odobravanjem take politike.*

Ta članek ugledne italijanske zunanjepolitične revije je vzbudil toliko večjo pozornost, ker je bil isti list, ki je pred meseci — tedaj seveda s prozornim namenom snubljenja Male antante! — zapisal, da je Italija samo za... mirno revizijo pogodb, da se bo pa energično in z vsemi silami uprla kakršnekoli poskusu nasilne spremembe statusa quo. Mi smo že tedaj v posebnem poročilu izrazili svoje pomisleke glede »iskrenosti« te geste. Beležimo za sedaj to novo italijansko stališče v vprašanju revizije brez komentarja.

Do 15. julija — vsi Italijani iz Abesinije!

London, 17. junija. AA. Današnji »Times« poroča, da so italijanske kolonialne in konzularne oblasti v Vzhodni Afriki dobile nalogo iz Rima, da pospešijo evakuacijo italijanskih državljanov iz Abesinije. Po teh navodilih mora biti evakuacija končana najkasneje do 15. julija t. l.

Po nekem Reuterjevem poročilu iz Džibutija Italijani iz Abesinije že prihajajo v francosko kolonialno pristanišče in se v Džibutiju vkrcavajo za Massauo.

Kaj bo z nevtralci v Abesiniji?

London, 17. junija. AA. Vprašanju zaščite nevtralcev, ki prebivajo v Abesiniji, za primer vojne med Italijo in Abesinijo, posvečajo evropske vlade veliko pozornost, kakor trdi diplomatski poročevalec »Daily Telegra-

pha«. Poročevalec navaja, da so mnogi misijonarji, ki žive razkropljeni po vsej Abesiniji, in njihovi sorodniki prejeli nasvet, naj se nemudoma napote v Addis-Abebo, kjer bo preskrbljeno za njihovo varstvo.

List poroča dalje, da bo ameriška vlada v kratkem uknila svoje poslaništvo v Addis-Abebi, češ da ni potrebno.

Ladja za ladjo...

Napoli, 16. junija. Parnik »Argentina« je odplul v Vzhodno Afriko s 123 delavci-specialisti. — Neki drugi parnik je odpeljal ogromno količino materiala. Parnik »Monte Bianco« pa je odpeljal vojaštvo. Spet z drugim parnikom so odplule čete, ki naj izpopolnijo sabaudsko divizijo v Somaliji.

Vznemirjenost radi govoric o zaprtju Sueškega prekopa

Rim, 16. junija. AA. »Giornale d'Italia« priobčuje članek o mnogo razpravljanih vprašanju morebitne zatvoritve Sueškega prekopa. Članek pravi med drugim:

Morebitna zatvoritev Sueškega prekopa bi povzročila takojšnjo izpremembo dosedanjega režima morskih ožin, ki bi morale poslati mednarodne. S tem v zvezi bi morali odstraniti vse predprave, ki so jih imele dozdaj posamezne države. V tem primeru ne bi mogla več vihrati angleška zastava na Gibraltarju. Prav tako pa bi Velika Britanija ne mogla obdržati svoje sedanje predprave na Sueškem prekopu. Velika Britanija bi morala v svojem lastnem interesu zahtevati, da čuvar ženevske ustanove ne postane ena sama država.

Nemško-britanski razgovori**se bodo zavlekli do srede prihodnjega tedna**

London, 17. junija. AA. Politični urednik »Manchester Guardian« smatra, da bi se utegnili pogajanja med Veliko Britanijo in Nemčijo o pomorskem sporazumu končati sredi prihodnjega tedna. Urednik trdi, da je nemški izredni poslanik v RIBBENTROP prinesel iz Berlina načrt za gradnjo ladij v prihodnjih sedmih letih. Ta načrt je mogoče sprejeti samo kot skico, ker je mogoče, da bo tudi angleška vlada sprejela kasneje razne izpremembe za posamezne kategorije ladij.

V pričakovanju francoskega in italijanskega odgovora

London, 17. junija. AA. V tukajšnjih krogih pričakujejo, da bo jutri v torek prišel francoski odgovor na poročilo britanske vlade o britansko-nemških pomorskih razgovorih. Mislijo, da bo jutri tudi italijanski odgovor že v Londonu. »Times« sodi, da bo italijanski odgovor vsebinsko zelo podoben francoskemu.

Havas med tem poroča iz Pariza:

Celokupno pariško časopisje je složno proti londonskemu načrtu pomorskega sporazuma med Veliko Britanijo in Nemčijo. Socialistični listi soglašajo popolnoma z ostalimi listi in močno napadajo londonski sporazum, ki bi preprečil vsak mednarodni sporazum o razorožitvi. Socialistično glavno glasilo nastopa tudi proti kršitvi

načela o nedeljivosti vseh teh vprašanj, ki so v zvezi z oborožitvijo. List pravi doslovno, da pomeni sporazum hud udarec za svetovni mir, varnost in za razorožitveno vprašanje v celoti.

»Petit Parisien« opozarja na to, da Italija ne bo odgovorila angleški vladi, preden ne bo stopila v stike s Parizom in se z njim dogovorila. Na vsak način bo Italija ostala zvesta francosko-italijanskemu sporazumu od 7. januarja. Po drugi strani pa poroča list, da pričakujejo italijanski politični krogi odgovor francoske vlade glede podonavske konference. Nadejajo se, da bo ta odgovor pospešil končno sklicanje te konference. Iz vsega tega sklepa list, da bo Italija zavzela v vprašanju pomorskega sporazuma kakor tudi v vprašanju Srednje Evrope stališče, ki ne bo v nasprotju s francoskim stališčem. Vse kaže, da se bosta obe stranki držali protokola med Lavalom in Musolinijem ne le po besedi, temveč po duhu.

Francija je že odgovorila

Pariz, 17. junija. Havas poroča: Med današnjim sestankom z angleškim poslanikom je Laval izročil prepis francoskega odgovora na angleško sporočilo o pomorskih pogajanjih med Veliko Britanijo in Nemčijo.

Francoski poslanik v Londonu bo jutri izročil ta odgovor francoske vlade uradno angleški vladi.

Na Dalinem Vzhodu**Kitajski protesti**

London, 17. junija. AA. Kitajski poslanik v Londonu je zadnje tri dni trikrat obiskal zunanje ministra sira Samuela Hoareja.

»Press Association« poroča, da je kitajska vlada protestirala pri angleški vladi kot podpisnici pakta med deveterimi silami zaradi akcije Japoncev na severnem Kitajskem. Po mnenju kitajske vlade pomeni to ravnanje japonskih vojaških oblastev kršitev pogodbe, ki jo je Japonska leta 1922. podpisala hkratu z Veliko Britanijo,

proti kriminalistiki in tudi zato je od nas propagirana gospodarska in socialna akcija nujnost. Zato pa je tudi potrebno pri tej akciji sodelovanje vseh, ki hočejo delati za pravstveni dvig svojega naroda.

Zedinjenimi državami severne Amerike, Belgijo, Kitajsko, Francijo, Italijo, Nizozemsko in Portugalsko.

V Londonu še nimajo na pristojnih meslih zanesljivih poročil o pravem značaju japonskih zahtev. Predvsem je nejasno, kaj hočejo posamezne krajevne vojaške oblasti in kaj namerava japonska vlada na severnem Kitajskem. Angleške oblasti so v stalnem stiku z ostalimi državami, ki so podpisale pakt deveterice.

Zunanji minister Hoare bo jutri v ponedeljek dal v spodnji zbornici izjavo o položaju na sev. Kitajskem.

Zdi se verjetno, da bo angleška vlada informativno intervenirala v Tokiu, a že zdaj naglašajo, da Velika Britanija v tem vprašanju ne more in noče samostojno nastopiti.

Japonska izjava

Washington, 17. junija. AA. Japonski poslanik Saito je izjavil novinarjem, da japonska akcija na severnem Kitajskem ni naperjena proti trgovskim interesom Zedinjenih držav v teh krajih.

Poslanik Saito ni hotel dati izjave o položaju med Kitajsko in Japonsko, marveč je samo naglašal, da so poročila o številnih incidentih, ki o njih poročajo listi, po njegovem mnenju pretirana.

Japonski demanti

Pariz, 17. junija. Havas poroča iz Tokia: Vojno ministarstvo demantira, da bi nameravalo ustanoviti novo neodvisno državo na severnem Kitajskem kot posledico sklenitve vojaške pogodbe.

Izmenjava misli med Londonom in Washingtonom

London, 17. junija. Po poročilih Hayasovega dopisnika v Londonu se je med britansko in ameriško vlado že začela živahna izmenjava misli o položaju, nastalemi zaradi najnovejše japonske akcije na severnem Kitajskem.

Samuel Hoare je previden...

London, 17. junija. AA. Zunanji minister Samuel Hoare, je danes popoldne odgovoril v spodnji zbornici na vprašanje, ki mu ga je stavil neki poslanec o položaju na severnem Kitajskem.

Zunanji minister Hoare je izjavil, da je v stalnih stikih z vlada v Tokiu in Nankingu. V svojem nadaljnjem odgovoru je bil zelo previden in je samo nanizal časovni potek dosedanjih dogodkov na Severnem Kitajskem.

Za podaljšanje vojaške službe

Bruselj, 17. junija. AA. Minister vojske Deveze je vnovič nastopil za podaljšanje vojaške službe. V govoru, ki ga je imel na banketu, prirejenem s strani belgijskih rezervnih oficirjev svojim bivšim tovarišem iz Francije, Velike Britanije, Češkoslovaške in Poljske, je poudarjal, da je treba poglobiti varnost Belgije. Mednarodni položaj se je v zadnjem času močno izpremenil. Belgija mora zdaj računati z možnostjo nepričakovanega in naglega vpada.

Vremenska napoved

Dunaj: Oblačnost bo pojemala, toplina se bo zvišala.

Gospodarska konferenca Male antante

Bukarešta, 17. junija. Rador poroča: Danes je bila pod predsedništvom ministra Teodoresca otvorena gospodarska konferenca Male antante.

Minister Teodorescu je v izbranih besedah pozdravil delegate Jugoslavije in Češkoslovaške, nakar je poročal o doseda-

njem delu in uspehu gospodarskega sveta Male antante.

Sklepe sedanjega konferenca v Bukarešti bodo izročili v končno proučitev in potrditve stalnemu svetu Male antante, ki se sestane v Beogradu 22. t. m.

Balkanski nogometni turnir

Sofija, 17. junija. Bolgarska brojavna agencija poroča: Včeraj popoldne so se začele tekme za balkanski pokal. Prisostvovalo jim je 15.000 gledalcev. Tekmi je prisostvoval tudi kralj Boris v spremstvu zunanega ministra Kjo-seivanova, železniškega ministra Kojusanova, pravosodnega ministra Karagujsova, sofijskega župana in članov poslaništva balkanskih držav. Prihod kralja Borisa je občinstvo pozdravilo s toplimi ovacijami. Kralj je imel pri tej priložnosti dva nagovora:

»Bolgarija je srečna, da se v njeni prestolnici vrši peti nogometni turnir za balkanski pokal. Pozdravljam vse udeležence pri tem miroljubnem tekmovalju dobrega tovarštva, ki bo pripomoglo k boljšemu priznanju in medsebojnemu zblizanju med balkansko mladino ter gojilo čuvstva prijateljstva in medsebojnega spoštovanja.«

Nato so vsa štiri moštva defilirala mimo ob

zvoških nacionalnih himen; ki jih je svirala vojaška fanfara. Na čelu povorko so nosili zastave balkanskih držav. Občinstvo je pozdravilo igralce s toplimi ovacijami.

Lepa zmaga Jugoslavije nad Rumunijo

Sofija, 17. junija. b. Današnja tekma Jugoslavija : Rumunija je izpadla 2:0 (1:0). Napovedana je bila za 5. uro, pričela pa se je zaradi velikega deževja šele ob 6. uri. Vse igrišče je bilo pod vodo. Naši so zaigrali sijajno, igra pa je morala biti v 33. minuti drugega polčasa prekinjena zaradi ponovne plohe. Za tekmo je vladalo v prestonici ogromno zanimanje in se je udeležilo kljub slabemu vremenu več tisoč gledalcev. Tekma se bo nadaljevala v prihodnjih dneh.

Novinarji pionirji miru

Fraga, 17. junija. ČTK poroča: Včeraj so se v Štrbskemu Plesu pod Visokimi Tatrami sestali zastopniki zavezniških tiskovnih agencij na konferenco. Predsednik konferenca, ravnatelj češkoslovaškega tiskovnega urada Tvaluzek, je pozdravil delegate 25 držav, katerih zastave krase sedež konferenca v hotelu »Hviesdoslavu«. Predsednik predlog, da naj zborovalci izvolijo za predsednika zasedanja ravnatelja Havasove Agencije Maynanda, so vsi soglasno sprejeli. Maynand je nato povzel besedo in med navdušenim odobravanjem predlagal pozdravno brzojavko predsedniku češkoslovaške republike Masaryku.

Opoldne je priredil predsednik vlade Malypetr delegatom kosilo in je imel pri tej priložnosti dva nagovora:

Srečen sem, da se mi je ponudila priložnost pozdraviti vas v imenu češkoslovaške vlade v tej državi, ki je bila zmerom domovina idej, moralnih struj in informacij. Ponosni smete biti, da zastopniki zavezniških agencij nikoli niso izgubili stikov z nepretrgano izmenjavo vesti, naj je bil po-

litični položaj kakršenkoli; v naši poročevalski službi nam je bila resnica zmerom več ko katerakoli propaganda. To ni ena izmed najmanjših zaslug, ki so jo zavezniške agencije storile miru in zaupanju med narodi. Ako mi sme biti dovoljeno, vam želim, če je mogoče še večjo neodvisnost za vestno in odgovorno poročevalsko službo. Vaše sodelovanje je dokaz, da se zastopniki najrazličnejših držav lahko med seboj sporazumemo s popolnim zaupanjem. Vi pomagate graditi mostove med narodi in to je najplemenitejša naloga v poročevalski politiki. Češkoslovaška zna ceniti to nalogo, ker je njen glavni cilj ohranitev miru.

Predsedniku češkoslovaške vlade se je za njegov tople pozdravljeni govor zahvalil predsednik zasedanja Maynand, ki je ob koncu svojega govora v imenu vseh delegatov predlagal med soglasnim pritrjevanjem izvolitev Malypetra za častnega predsednika, nato je pa med navdušenimi manifestacijami izrazil visoko spoštovanje predsedniku Masaryku in mu želel srečo in zdravje.

Preurejena NRA na delu

Havas poroča iz Washingtona: Včeraj je začela uradno delovati preurejena uprava za gospodarsko obnovo države. Pri tej priložnosti je imel predsednik USA Roosevelt nagovor, v katerem je dejal, da želi čim dalje ohraniti in veljavi vsaj osnovna načela svoje akcije za gospodarsko obnovo.

Francoska ladja v nemških vodah

Swinemünde, 17. junija. AA. Semkaj je prispela francoska obvestilna ladja »Ailette«. To je prvič po svetovni vojni, da je priplula katera francoska vojna ladja v nemško pristanišče.

Spremembe v francoski vladi

Pariz, 17. junija. AA. Za prosvetnega ministra je imenovan Mario Roustan, za ministra trgovinske mornarice pa William Bertrand.

Kratke vesti iz tujine

Ankara, 17. junija. W. Zekai, bivši turški minister za narodno obrambo, je imenovan za novega turškega poslanika v Moskvi. Za poslaniškega svetnika istotam pa je imenovan Vedit, dosedanji šef kabineta predsednika turške vlade.

Atene, 17. junija. W. General Kondylis kategorično demantira vesti tujih listov, da se bo v kratkem podal v Pariz, kjer bi se srečal z bivšim grškim kraljem Jurijem. Potrjuje pa vest, da se bo podal v Rim, kjer bo prisostvoval ardiški slavnosti. Na povratku iz Rima se bo ustavil v Beogradu.

Hamburg, 17. junija. W. Po najnovejših vesteh prekomorskega observatorija je nemški zrakoplov »Graf Zeppelin«, ki je v soboto odplul iz Friedrichshafna proti Južni Ameriki, že dosegel Cap Blanco v Maroku.

Dunaj, 17. junija. W. Tu je bil aretiran znani odvetnik dr. Hans Mann, ki ga oblasti dolže nacionalno-socialistične propagande. Dr. Hans Mann je bil zagovornik skoro vseh političnih obtožencev po lanskoletnih julijskih dogodkih.

Kiel, 17. junija. W. Prvi »nemški pomorski teden« je privabil na tisoče gledalcev, ki so v nedeljo prisostvovali veličastnim pirotehničkim prireditvam. Spomenik nemškemu mornarjem, padlim v vojni, ki se nahaja kakih 16 km izven pristanišča, je bil po svetilnikih tako močno obsevan, da ga je bilo mogoče na to daljavo opaziti. V Kielu so bili zbrani zastopniki desetih narodov, ki so se udeležili včerajšnjih regat v okviru »Kielskega tedna«. S tem je bil prvi nemški pomorski teden zaključen.

Priljubljen je delo za podonavski pakt so se zadnje dni nadaljevala. Poučeni krogi računajo, da bo to delo v kratkem stopilo v odločilno fazo.

Uradno demantirajo vesti, da bo ameriška vlada umaknila svoje čete v Tientsinu. Te čete, pravi poročilo, imajo nalogo štiti ameriško poslanstvo v Pekingju.

Poročili iz Madrida je španska vlada sprejela načrt ustavne reforme. Parlamentu ga bo predložila v jeseni.

Predsednik Roosevelt je podpisal zakon o nadaljnji omejeni veljavi obnovenih zakonov.

Poljska vlada je obvestila ameriško vlado, da bo plačala svoj obrok vojnega dolga, ki je zapadel 15. t. m.

Proslave 300letnice francoske akademije so se začele včeraj z mašo zadušnico za njenega ustanovitelja kardinala de Richelieuja. Proslave bodo trajale več dni.

V Pariz je prišel znameniti profesor dr. Nikolaj Merey Buttler, predsednik kolumbijske univerze in predsednik upravnega odbora Carnegiejeve študentske organizacije. Profesor Buttler bo pred-

sedoval glavnemu zborovanju Carnegiejeve študentske letališča pri Londonu znani graditelj letal Percival. Poskusil bo v enem dnevu prileteti iz Anglije v severno Afriko in nazaj. Njegov name nje v neprekidnem poletu priti do Orana (Alžir), nato pa po kratkem odpočitku leteti nazaj, da bo še pred polnočjo na Angleskem.

Včeraj so v Rimu podpisali dogovor o izvozu med Italijo in sovjetsko Rusijo.

V Bukarešti je prispel poseben vlak s romunskim državnim arhivom, ki so ga leta 1916 izročili v varstvo tedanjim ruskim državnim oblastvom v Petrogradu. Sovjetska vlada je zdaj arhiv vrnila. Vlak s tem arhivom je šel 14 vagonov.

Včeraj ob 1.30 zjutraj je odletel s croydonkega letališča pri Londonu znani graditelj letal Percival. Poskusil bo v enem dnevu prileteti iz Anglije v severno Afriko in nazaj. Njegov name nje v neprekidnem poletu priti do Orana (Alžir), nato pa po kratkem odpočitku leteti nazaj, da bo še pred polnočjo na Angleskem.

Iz Belfasta poročajo, da so se tamkaj ponovno pripetili veliki izgređi. Policija je morala nastopiti proti demonstrantom z oklopnimi avtomobili.

Slava žandarmerije

Beograd, 17. junija b. Včeraj je praznovala svojo slavo komanda celokupne žandarmerije Jugoslavije. Svečanosti so prisostvovali odposlanec Nj. Vel. kralja, minister vojske in mornarice, komandant žandarmerije general Marković, mnogo višjih častnikov in generalov ter zastopnikov civilnih oblastev. Ob tej priložnosti so bili odlikovani mnogi orožniki za svojo hrabrost. Med odlikovani je bilo tudi nekaj slovenskih orožnikov.

Danes novi delovni urnik

Beograd, 17. junija b. Na seji ministrskega sveta, ki je bila v soboto zvečer, je ministrski svet sprejel odločbo, da se uvede v vsaj državi nedeljni delovni urnik, ki bo trajal od 7. ure zjutraj do 2. popoldne. Ta odločba stopi v veljavno s torkom 18. t. m. Uradništvo je z zadoščenjem pozdravilo to odločbo, ker je bila to že dolga njegova želja z ozirom na silno vročino, ki je pritisnila v juniju v vseh krajih naše države.

Binkoštni prazniki v Beogradu

Beograd, 17. junija b. V prestolnici je vladalo ob dnevi pravoslavni binkoštni praznikov prazniško razpoloženje. Časopisi so izšli v nedeljo za tri dni skupaj. Delo je v vseh uradih počivalo, trgovine in obrtniški lokali so bili zaprti. Beograđani so uporabljali te dni za krajše in daljše izlete na deželo in v periferijo mesta. Oba dneva je vladala v Beogradu naravnost tropična vročina. V Savi in Donavi se je oba dni kopalo na tisoče Beograđanov.

Aero-miting na Zemunskem aerodromu

Beograd, 17. junija b. Včeraj popoldne je bil na prostornem zemunskem aerodromu aeromiting, kateremu je prisostvovalo na tisoče Beograđčanov in Zemuncev, pa tudi občinstva iz drugih krajev države. Prisoten je bil pa tudi zastopnik Nj. Vel. kralja, zastopnik ministra vojske in mornarice ter drugi zastopniki civilnih in vojaških oblasti. Nad 60 zrakoplovov je izvajalo zanimive akrobatske točke. Med piloti so bili težki bombarderji in lovci, ki so delali najdržnejše akrobacije. Občinstvo je z zanimanjem in navdušenjem sledilo soljskim vajam pilotov in jih nagradilo z velikim aplavzom. Občinstvo se je v velikem številu udeležilo tudi krajsjih voženj pod sigurnim vodstvom vajenih pilotov v Zemuni in prestolnici. Miting je nekoliko motilo deževno vreme, ki pa ni moglo preprečiti uspešne prireditve.

Smrt zaslužnega jugoslovankega zdravstvenega delavca

Beograd, 17. junija. Danes ob 8. dopoldne je umrl po kratkem bolehanju dr. Dobrovoje Ger. Popović, poslanec in bivši minister narodnega zdravja.

Dr. Ger. Popović se je rodil v Aleksandrovcu 16. septembra 1875. Gimnazijo je dokončal v Kruševcu, medicino pa na Dunaju. Od leta 1901. do 1910. je bil sreski zdravnik, nato pa do leta

1920. samoupravni higienik v kragujevskem okrožju, ko je postal načelnik v ministrstvu za narodno zdravje. Leta 1924. je postal pomočnik ministra. Takrat se je začel aktivno baviti tudi s politiko in bil leta 1925. izvoljen v rodnem župskem srežu.

Konec leta 1927. je postal minister za narodno zdravje v kabinetu Velimirja Vukičevića. Pri zadnjih majskih volitvah je bil izvoljen spet v župskem okraju kot kandidat na Jevtičevi listi.

Njegova prezgodnja smrt je žal preprečila, da bi v novi skupščini uveljavil svoje velike izkušnje. Pokojnik je tudi deloval publicistično in je leta 1907. začel izdajati s pokojnim dr. Jovanom Daničevićem kolektor »Zdravje«. Nato je izdal 1. 1909 knjigo »Nalezljive bolezni«, ki je doživela še dve izdaji. Leta 1915. je izšla njegova »Prva pomoč«, leta 1921. pa »Higijena življenja«. Izdal je tudi »Higijeno za dijake« in »Nauk o zdravju«. Njegovo najznamenitejšo delo je pa slavni »Domači zdravnik«, ki je od leta 1926. doživel že tri izdaje. Od leta 1921. je izdajal »Čuvanja zdravja«.

Dr. Ger. Popović se je udeležil vseh vojn, najprej kot polkovnik zdravnik, potem pa kot snižetni divizijski referent. V vojni se je najvestneje oddolžil kralju in domovini, ter je dobil odlikovanje belega orla z meči. Poleg vojnih odlikovanj je imel tudi mnogo drugih naših in tujih odlikovanj.

Občni zbor in kongres

Beograd, 17. junija. b. Danes je bil tu redni občni zbor in kongres društva inženjerjev kraljevine Jugoslavije. Udeležili so se ga člani iz vseh krajev naše države. Istosčasno je bila tudi posvetitev novega inženjerskega doma. Na kongresu so se obravnavala stanovska vprašanja. Novi upravi načeluje ing. Dušan Tomić, drugi podpreds. pa je ing. dr. Vojko Koprivnik.

BSK—Jugoslavija : FC Milano

5 : 3

Beograd, 17. junija. b. Sinoči ob 20. je bila zanimiva nogometna tekma med kombiniranim moštvom BSK in Jugoslavije ter FC Milano. Tekma je bila nočna, v luči reflektorjev. Gledalcev je bilo 10.000, kar je tudi za Beograd izredno število. Čeprav so se najboljši igralci obeh domačih klubov nahajali v Sofiji na Balkaniadi, so zmagali s 5:3, polčas 2:1.

Pozdrav

Jože Porenta je bil na potovanju po Italiji. V Napolju se je spomnil svojih dobrih prijateljev in jim poslal pozdrave s svojega potovanja. »Ti ne veš, kako je tukaj lepo in kako srečnega in zdravega se počutiš. Pozdravlja Te Tvoj Jože.« Iz samega navdušenja je pozabil na poštno znamko.

Njegov prijatelj je bil seveda zelo vesel tega pozdrava in takoj je sklenil vrniti miho za drago. Vzel je zaboj, naložil vanj težak kamen in mu odpisal: »Ti ne veš, kako sem vesel, da se počutiš tam srečnega in zdravega. Prav ta-le kamen se mi je odvalil od srca, ko si mi to sporočil.«

Seveda mu je poslal kamen nefrankirano.

Zborovanje varuhov ptic

Navzlic mili zimi je Društvo za varstvo ptic porabilo 800 kilogramov krme za ptičke po mestnih nasadih

Te dni je imelo že svoj XI. redni občni zbor Društvo za varstvo in vzgojo ptic pevk, ki ga je vodil g. dr. Anton Šaplja, kakor vsa dosedanja društvena zborovanja, in se predvsem spominjal blagopokojnega kralja Aleksandra kot največjega prijatelja narode in ljubitelja ptic, saj na kraljevskem dvoru krajšajo čas tudi mlademu kralju Petru II, najplemenitejši kanarčki, ki jih je kralj Aleksander dovolil sprejeti svojim kraljevščem v dar od društvenega člana Štefana Gojznikarja. Ko se je s pieteto spomnil tudi smrti odbornika najznamenitejšega slovenskega ornitologa dr. Janka Podnebška, je opisal delovanje društva ter omenil, da je društvo zaradi mile zime porabilo le 800 kg krme za hrano ptičam po mestnih nasadih. Izšel je nov lovski zakon, ki štiti tudi ptice pevke in odbornik dvorni svetnik inž. Rustia je sestavil obširen osnutek zakona za zaščito ptic.

Tajnik Joža Kelnarič se je predvsem zauval častnemu predsedniku g. dr. Šaplji za vso skrb, posebno pa tudi pokroviteljici jubilejne razstave kanarčkov ge. Olgi dr. Pucovi ter banu g. dr. Dinku Pucu za darilo. Razstava je uspela odlično in odsek za vzgojo zlahkih harkih vrvicev je pod vodstvom načelnika g.

Francija pokazal take uspehe, da uspešno tekmujejo z inozemstvom. Za ptičke po nasadih je društvo tudi lani naročilo mnogo novih krmilnic. Iz poročila blaginika Viljema Župana posnemamo razmeroma ugodno premoženjsko stanje društva, ki ima v vsej Ljubljani samo nekaj nad 200 članov, čeprav ptički koristijo vsam lastnikom vtrov in razveseljujejo vsakogar s svojim petjem. Na predlog preglednika računov g. Štiligoja je bil soglasno sprejet absolutorij z zahvalo, prav tako soglasno pa tudi vsi ostali sklepi. Za nad desetletno požrtvovalno delo zlasti v odseku za vzgojo zlahkih kanarčkov in pri prirejanju razstav so bili izvoljeni za častne člane gg. Franc Golob, Franc Omahna, Alojz Piskar in Edi Sever, nato pa pri volitvah z ovacijami spet za predsednika g. dr. Anton Šaplja, za podpredsednika Ante Gaber, za tajnika Joža Kelnarič, za blaginika Viljema Župana in za odbornike dvorni svetnik inž. Rustia, mjr. Michl Oliver, Gojznikar, Omahna in Golob ter za namestnike gg. Piskar, Opeka, Sever in Bitenc, a za predglednika gg. Štiligoj in Antunovič Milan ter za načelnika odseka za vzgojo kanarčkov g. Franek. Priznanostih je bilo sklenjeno v proslavo jubileja prirediti 23. t. m. izlet na Žalostno goro nad Preserjem z odhodom iz Ljubljane z vlakom ob 13.55.

Pišejo nam

Prijatelj našega lista nam sporoča:
Na binkoštno nedeljo sem bral v listih, da se je otvorila od Kranja na Sv. Jošt, odnosno do vasi Javornik pod Sv. Joštom nova avtomobilska cesta. Slavnost otvoritve je bila ginljivo popisana in z dvema slikama ilustrirana, kakor se spodobi za takšno priliko.

O tej novi avtomobilski cesti nisem doslej še nič slišal, pa sem si mislil: Glej, glej, pa se vendarle pri nas nekaj gradi, celo avtomobilske ceste! Primaruha, saj nimamo na Kranjskem sploh še nobene avtomobilske ceste razen tistege kratkega koščka med Leskami in Bledom. Bila je binkoštna nedelja lepa, pa sem napregel svoj avto in naravnost v Stražišče. Tam sem iskal novo pot, napisal ni bilo nobenega, pa so mi v ljudni ljudje pokazali kod in kam. Kmalu sem bil na novi avtomobilski cesti, ki je široka prav natančno za en sam voz, ponekod zelo strma, tako da jo lahek voz le težko zmore. Cesta je na novo nasuta in še nič utrjena. Prav vesel sem bil, ko sem srečno prišel do prve vasi Pševu. Od te lepe vasice gre pot bolj položno do Javornika, kjer je posebno lepo spomladi, ko cveto črešnje.

Ta nova avtomobilska cesta prav za prav ni nova, temveč je le popravljeni stara vaska pot od Javornika do Stražišča. Bila pa je že tako zanemarjena in propadla, da v gotovih predelih ni bila več rabljiva in da je bila celo živini v muko. To vasko pot so sedaj popravili, ponekod razširili in nasuli ter je to čisto gotovo zelo hvalevredno delo, zlasti za domačine iz prizadete vasi. Bilo mi je rečno, da se je to koristno delo izvršilo s pomočjo banovinskega bednostnega fonda, ki ga plačuje obrt, industrija, delavec in nameščenece. *Toda avtomobilska cesta to ni! Kaj bi storili vozniki, ako se srečajo na poti, ko je široka komaj za en sam voz? Ogniti se ni mogoče nikamor, ako nočeš v jarek. Gotovo je, da pride avto do Javornika, ako hoče napraviti bravuro. Izključeno pa je, da bi prišel avto na vrh Sv. Jošta! Prideš morda, če hočeš voz vreči proč!*

Poprava te ceste je bila gotovo hvalevredno delo. Toda, ali bi ne bilo solidno, če bi ljudje rekli: Propadlo in nerabno pot smo popravili, ponekod smo jo celo razširili, povsod pa na novo nasuli. Cesta še ni utrjena. Vendar za silo more po njej tudi avto, nevarnost pa je, da se med potjo srečata dva voza, ker se ni mogoče ogniti radi bregovite lege sveta in strmih.

Če bomo takšne ceste odpirali in proglašali za avtomobilske, potem se nam bodo začele še krave smejati! Poglejte vsaj malo po svetu, da boste dobili pojem, kakšna cesta zasluži ime »avtomobilska cesta«. Čemu samega sebe vleči?

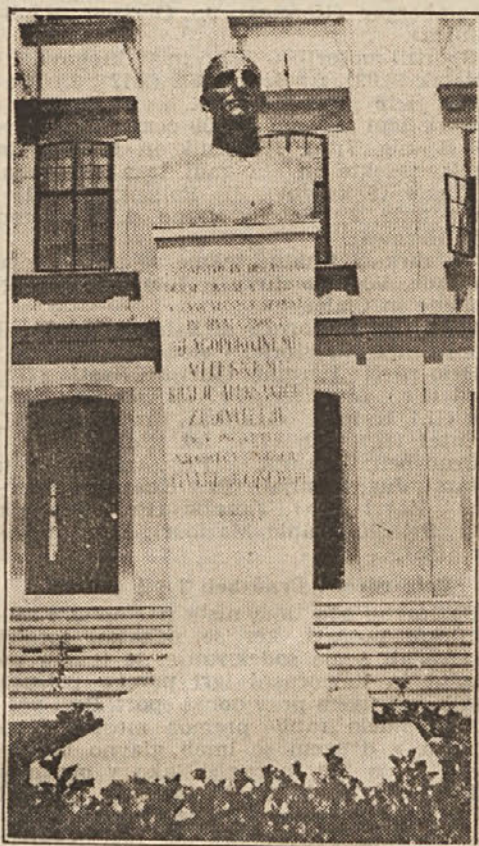
Popotnik.

Velikemu vodniku v ljubezni do naroda in domovine

Ljubljana 17. junija.

Uradništvo in delavstvo tobačne tovarne v Ljubljani je odkrilo včeraj v tovarniškem parku spomenik blagopokojnemu Viteškemu kralju Aleksandru I. Zedinitelju. Ze mnogo pred 10. dop. se je zbralo uradništvo in delavstvo, gasilci in številne narodne noše v novo urejenem parku, kjer je bila pietetna svečanost.

Med odličnimi posestniki svečanosti so bili zastopnik Nj. Vel. kralja Petra II. general g. Jovanović, zastopnik ministra za vojsko in mornarico general g. Antonije Pekić, zastopnik

divizionarja polkovnik g. Milković, za bana svetnik dr. Guštin, za mestnega načelnika višji mag. svetnik g. dr. Janko Rupnik, za finančnega direktorja višji inspektor g. Mozetič, za

stopnik knezoškofa kanonik g. Vole, upravnik policije g. Keršovan, bivša direktorja tobačne tovarne gg. Elsner in Tome itd.

Direktor tobačne tovarne g. Edvin Jili je v svojem govoru poudaril zasluge blagopokojnega Viteškega kralja, ki je daroval svoje življenje za srečo in blagor svojega naroda. Blagopokojni Veliki kralj nam bo ostal vsem svetel vzgled velike domovinske ljubezni. Zvesto moramo izvrševati njegovo poslednjo voljo: »Čuvajte Jugoslavijo!« Ob odkritju spomenika našemu nepozabnemu kralju Aleksandru prisegamo vdanost in zvestobo njegovemu nasledniku kralju Petru II.

V imenu delavstva je nato govoril starešina del. zaupn. g. Čamernik, ki se je ravnotako spominjal Viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja. Vojaška godba je nato zaigrala državno himno, nakar je direktor g. Jili prosil navzočnega zastopnika ministrstva financ in člana uprave državnih monopolov g. dr. Serotiča, da odkrije spomenik. G. dr. Serotič je odkril s primernim nagovorom spomenik in ga izročil v varstvo ljubljanski tobačni tovarni.

Po odkritju je višji inspektor g. Golob imel lep nagovor in med drugim izvajal, »da utešimo svojo bol, pohitimo, kakor otroci na grobove svojih očetov in jim ponese cvetja in vence, da si olajšamo tugo v svojih srcih, v duhu k Tebi, na Tvoje večno počivališče na Oplenju, da se poklonimo velikemu geniju v tihih molitvah in pomolimo za večni mir Tvoji duši. Slava Ti večna in hvala! Naj živi Tvoj sin, Nj. Vel. kralj Peter II!« Za uradništvo je govornik nato položil krasen venec v državno trobojnico, za delavstvo pa g. Čamernik.

Po svečanem aktu je bil nato defile vseh udeležencev, nakar je vse odlične predstavnike povabil na zakusko g. direktor Jili.

Spomenik blagopokojnega Viteškega kralja je napravila kiparica g. Iva Despičeva. Lik pokojnega kralja je napravila, ko je bil še živ in se je pokojnik takrat zelo pohvalno izrazil o njem. Kip je iz bronu in ima na podstavku napis: »Uradniki in delavci tobačne tovarne v Ljubljani v znak večnega spomina in hvalečnosti blagopokojnemu Viteškemu kralju Aleksandru I. Uedinitelju, ki nam je zapustil sveto naročilo: Čuvajte Jugoslavijo!«

Krakovčani in Trnovčani na Oplenju

V soboto dne 8. junija t.l. je odpotovala skupno s »Sošč« skupina Trnovčanov in Krakovčanov pod vodstvom g. Sušteršiča na grob blagopokojnega kralja Aleksandra I. Zedinitelja na Oplenju.

S seboj so nesli krasno izdelan narodni štaber, katerega so prižganega postavili na grob našega Mrtvega kralja Aleksandra I. Na grobu je recitiral g. Sušteršič posvetilo, ki ga je tako mojstersko, dovršeno in obenem tako globoko posvetil naš profesor g. dr. Karlin.

V ponosni beli hram na Oplenju pribajamo, romarji med romarji na Tvoj daljni grob, v katerem so Ti, za sveto Domovino izkrvavelemu Junaku, kraljevskemu mučniku in najzvestejšemu Služabniku zedinjenega naroda postlali k večnemu počitku.

Na posvečeni in s trpkimi solzami tolikerih Tvojih sinov in hčera poškopljeni marmor Tvojega tihega poslednjega Doma prinašamo iz zelenega Krakova in cvetočega Trnovega kot simbol najgloblje, najiskrenejše ljubezni in verne vdanosti, ki nikdar ne bosta ugasnili v naših hvaležnih srcih naš narodni štaber, ob čigar domači, davni lučki so že naše prababice in naši pradedi sanjali o svetlejši bodočnosti svojega teptanega Naroda, o svobodni bodočnosti, ki si jo Ti Veliki Vitez, izgradil s svojim požrtvovalnim življenjem in potrdil in poveljal s Svojo Mučeniško Smrtjo.

Večna Ti Slava, Večni Naš Kralj!
In tako gori naš narodni štaber na grobu našega blagopokojnega Kralja Aleksandra I., katerega zamisel in načrte sta napravila Trnovčana gg. profesor Sič Albert st. in profesor Sič Franjo ml. Ze mnogo sta otela narodnih umetnin pozabljenju, ter sta s tem delom zopet pokazala, kako veliko ljubezen gojita, da ohranita čim več starih narodnih umetnin poznim rodovom v spomin.

Prav tako je g. Kos, uradnik Zadrudne gospodarske banke, z vso ljubeznijo napisal umetniško na pergament posvetilo in poklonil Trnovčanov.

Okraske na štaber pa je napravil mojster g. Dervovšek. Zahvala pa gre vsem, ki so pripomogli z dobro voljo in gmotno, da se je ta lepa zamisel izvedla, posebno pa g. predsednik prof. Albertu Siču in gg. odborn. pripravljalnega odbora, ki so požrtvovalno sodelovali, da se je na tako lep način oddolžilo svojemu Mrtvemu Kralju Aleksandru I. Zedinitelju. Večna Mu Slava!

Šmarno goro čez dolino spajaš s Sveto Katarino

Slovesna otvoritev mostu v Mednem

Ljubljana, 17. junija.

Novi leseni mostič čez Savo pri Vikerčah pod Šmarno goro je bil že pred meseci izročen prometu, njegova slovesna otvoritev in blagoslovitev pa je bila zaradi narodne žalosti šele včeraj v nedeljo ob štirih popoldne. Njegov glavni namen je, da dobi turistični promet na obeh bregovih Save in vaseh pod Šmarno goro večjega razmaha. Slovesnosti se je udeležilo mnogo izletnikov iz Ljubljane, domačinov in mnogo odličnikov, ki so pripomogli do njegove izgraditve. Prisotni so bili kumica g. Novakova in njen soprog, senator n. r. g. dr. Novak, sreski načelnik g. Znidaršič, kot zastopnik g. bana, predsednik Zveze za tujski promet g. dr. Marin, razni zastopniki lokalnih ustanov in župani tamošnjih občin, g. dr. Rupnik pa kot zastopnik Mešne občine ljubljanske.

Dekan iz St. Vida g. Val. Zabret je v lepem simboličnem govoru o dveh bregovih, ki jih veže zdaj most, otvoril slavnost. Ker je bil predsednik »Prometnega društva Medno-Tacenc« trenutno na dopustu, je vse navzoče pozdravil podpredsednik društva inspektor g. Knafelje. Načrte za viseči most je napravil prof. inž. Dinnik, strokovnjak in ustanovni član društva, most pa je zgradila ljubljanska gradbena družba za okoli 120.000 Din. Dozdaj je društvo z raznimi podporami plačalo že nad dve tretjini investicij. Do zgradbe je pripomoglo predvsem ministrstvo za promet, banska uprava, mešna občina, občini St. Vid in Tacenc, cestni odbor ljubljanske okolice in posamezniki. Dolga je še okrog 36.000 Din, napraviti pa bo treba še strehe in dohode, kar bo stalo okrog 20.000 Din. Govorili so še zastopnik g. bana g. Znidaršič, dr. Rupnik, bivši poslanec Komani in župana Medved ter Babnik. Vsi so izražali svoje veselje nad zgraditvijo mostu. Povorka je nato šla od blagoslovitvenega prostora mostu do Cirmana, kjer je bila zbrana ogromna množica ljudstva. Na Cirmanovem vrtu se je razvila domača, ljudska zabava s erečolovom. Omenimo naj še zelo ljubek prizor vse slavnosti, ko je gostilničarjev sinček Cirmanov Franci v narodni noši z vriskom pozdravil vse navzoče in deklariral verze, ki jih je za to priliko sestavila domačinka gđe. Manica Komanova: Slavnostno razpoloženje daje danes zadoščenje vsem, ki ste se žrtvovali, lesena, tvoja vez je dragocena, Šmarno goro čez dolino, spajaš s sveto Katarino. — O mostič, simbol nam bodi, vedno nas k združitvi vodi, da v ljubezni vsi edini bomo steber domovini.

Jesenice

Javna sokolska telovadba. V nedeljo 16. t. m. je bila na letnem telovadišču Sokola na Jesenicah javna telovadba. Obisk ni bil posebno velik, kajti krasen dan je zvalil ljudi v gore. Presenečeni so nas malčki, saj jih je bilo okrog 140. Svoje vaje so izvedli lepo. Moški in ženski naraščaj s kombiniranimi vajami se je tudi lepo odrezal. Vse točke na orodju so bile izbrane in so jih telovadeči izvajali z vneomo; odlična sta bila br. Pristov in Noč v skoku ob palici. — Saj sta skočila 3'15 m. Po orodni telovadbi je bila odbojka, nato so nastopile burno pozdravljene članice, katere so izvedle svoje vaje eksaktno in res krasno. Dolgotrajno ploskanje je nagradilo njihov trud. Kot zadnji so nastopili člani ter izvedli njihove vaje vzorno. Po končani telovadbi je župni starosta brat Špicar vzpodbujal telovadce k vztrajnemu delu.

Meščanska šola. Dne 27. junija se vrši časno vpisovanje v I. razred meščanske šole, in sicer od 8. ure dalje.

Otvoritev kopalništva. V nedeljo so otvorili »Cuferjevo kopalništvo« na Jesenicah.

Bolgarski gostje pridejo. V sredo 19. junija ob 9. uri pride na Jesenice večje število bolgarskih železničarjev. Občinstvo se vabi, da se sprejema v čim večjem številu udeleži. Izobesite zastave!

Izletniki. V soboto dopoldne je prišla na Jesenice večja skupina žel. uradnikov iz Ljubljane pod vodstvom g. Parme. Ogledali so si nekatera industrijska podjetja in naredili izlete v okolico.

Ptuj

Prvi javni nastop harmonikarjev Pomladka Rdečega križa v Ptuj. V sredo 13. t. m. zvečer so prvič javno nastopili mladi harmonikarji v društvenem domu v Ptuj. Mnjenja sicer gredo zelo navzkriž, v koliko je koristno ali škodljivo za razvoj glasbene umetnosti znanje harmonike. Ponosni, življenja polni, brez treme in korajžno so se posedali na tribunsko pripravljene odru ter bistro gledali v svojega učitelja gospoda Andreja Baša, ki jih je s svojo potrpežljivostjo in požrtvovalnostjo izvežbal po dvoletnem učenju. O kaki dinamiki se ne more govoriti, pač pa je bil ritem občje znanih narodnih pesmi še precej izražen, čeprav je pri kaki zamenjavi tempa kaka harmonika ali preveč letela ali pa zaostajala, dokler se niso spet skupaj znašli v slogi. Največje veselje so uživali pri celi priveditvi stariši, ki so svoje otroke videli v uniformi Jadranske straže, kako jim predvajajo stare k srečo segajoče pesmi ali pa na mlada leta spominjajoče poskočnice. Samo-umevno, da pri tej kombinaciji ni manjkalo aplavzov pri vsakem komadu. Druga skupina, ki je nastopila s petjem, je dala večeru še večjo pestrost, ki je bila izpopolnjena še z nastopom plesalcev kola. Razni protivniki tega novega po starem nastopenega pokreta so se sprizajzili s to novotarijo in sedaj premišlujejo, v koliko je bil upravičen njih nastop proti mladinskemu preporodnemu poželenju, ki se otreša starih okovov inkvadraturnega napredka.

Zatiranje tuberkuloze v Bolgariji

S potovanja živinozdravnikov

Varna, junija.

Tudi zatiranju tuberkuloze se v Bolgariji posveča velika pazljivost. Včeraj dopoldne smo si ogledali na obali Črnega morja velik sanatorijski čarice Eleonore blizu carjeve letne prestolnice Evksinograda. Direktor dr. Nedeljkov nam je pokazal zanimive primere kostne tuberkuloze pri otrocih, saj ima v sanatoriju 200 otrok in jih vedno še toliko čaka na sprejem. Prehrana

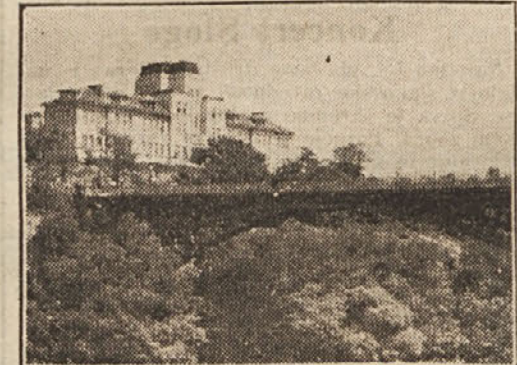
Sprejem v Trnovem. Desno: Metropolit Pavel Starozagorski, levo: oblastni direktor (ban) Variklečkov

petih obrokov stane na dan le 25 levov ali okrog 10 Din. Ima prav dobre uspehe in otroci so nam pri vrodu zapeli, da se je orosilo marsikatero oko.

Inspektor dr. Kojčev, ki je referent za zatiranje tuberkuloze v ministruvstvu za poljedelstvo in nas poleg treh drugih visokih uradnikov spremlja po Bolgariji, mi je ljubeznivo dal zelo zanimive podatke o zatiranju tuberkuloze pri živini. Sistematično se vodi borba že od leta 1924. in je na taki višini, da so dobili bolgarski veterinarji na lanski skupščini protituberkulozne lige največje priznanje, ker so prvi pričeli sistematično zatirati tuberkulozo. Predvsem se černirajo okuženi dvorci. Pri tem sodelujejo ključni veterinarji, ki pri klanju na vitez zdrave živali obveste uradnega veterinarja o obolenju, prav tako pa tudi ministrstvo. Vse živali z odprto tuberkulozo izključijo od nadaljnje reje, kontrolirajo pa dojne živali in mleko. Enkrat na leto tuberkulinizirajo vse živali, navadno v decembru ali januarju. Če ugotove 6 ali 10 primerov tuberkuloze v isti vasi, tuberkulinizirajo vse živali dotične vasi. Vsak, kdor ima živali za razpold, jih mora dati tuberkulinizirati dvakrat na leto. Kmetom daje za to država odškodnino, in sicer za živino, bolno

na odprti tuberkulozi 60%, za živali, ki se je zanje ugotovilo s tuberkulinizacijo, da so bolne, pa celo vrednost. Predpisana je tudi desinfekcija hlevov pozimi ali spomladi ali pa po tuberkulinizaciji. Pri zatiranju tuberkuloze sodelujejo vsi veterinarski zdravniki po mestih in vaseh ter kontrolirajo tudi vse živalske produkte. V Stari Zagori in tudi po drugih manjših krajih smo videli krasne velike in pokrite tržnice, kakršnih nimajo niti veliki zapadni narod, kaj pa šele mi.

Za borbo proti živalskim kužnim boleznim imajo v Bolgariji tudi centralni veterinarski bakteriološki zavod v Sofiji in dva okrožna za severno in južno Bolgarijo. Poleg tega imajo bolgarski veterinarski zdravniki 7 veterinarskih bakterioloških domov, kjer so stalno predava-

Veterinarski bakteriološki zavod v Trnovi

nja za kmete v času, ko počiva delo na polju. Vsi domovi imajo po 100.000 levov letne dotacije iz epizootijskega fonda.

Ni čudno, da uživajo bolgarski kolegi povsod tako velik ugled, kar smo zlasti videli na banketih in pri sprejemih na postajah. V Trnovu smo obiskali tudi vladiko v njegovem dvorcu, kjer smo z njim nad uro bratsko razpravljali o sreči in zadovoljstvu slovanskih narodov v bodočnosti, kakor tudi o tužnih dneh v preteklosti.

Dr. Leon Kocijan.

Ali ste se že naročili na "Glas naroda"?

Čitajte in razširjajte «Glas naroda»!

Odmevi

O stališču zainteresiranih držav v podonavskem problemu piše pariški »Temps« z dne 16. t. m. in pravi med drugim: »Avstriji se je kljub podtalnim naporom nacionalno-socialistične propagande uveljavila Schuschniggova vlada. Vendar pa ima to uveljavljanje na sebi nekaj prehodnega in na Dunaju si vroče žele sporazuma, ki bi bolj zajamčil neodvisnost države. Prav to pa je vzrok, da si takega dogovora ne želi — Nemčija. Toda rajhovska diplomacija zna, če je treba, ubrati tudi bolj pretkana pota: in danes, tako se vsaj zdi — general Göring je to izjavil v Beogradu — je nemška vlada pripravljena podpisati tudi podonavski pakt, v kolikor ne bi vseboval konvencije o medsebojni pomoči in bi se omejil le na nevmešavanje. Toda kaj bi pomenil tak dogovor brez vojaških sankcij? In — ali ne obstoje tudi prikriti načini nevmešavanja? — Poljska bi v tem vprašanju ne hotela drugače nastopati kakor Nemčija. Madjarska pa bi brez prikritih namenov tudi ne hotela podpisati pogodbe, ki bi ji vzela zadnjo revizionistično nado. Italija se je lanske leto pokazala zelo odločna v obrambi avstrijske neodvisnosti in ni nobenega povišanja za misel, da bi bila letos svoje stališče spremenila. Vendar tudi njo sili njena dosedanja politika, zlasti ona napram Budimpešti, k obzirnemu postopanju, ki je morda samo po sebi umljivo, ki ga pa pogosto drugače tolmačijo v državah Male Antante.« — List se nato dotika znane stališča držav članic Male antante v tem vprašanju, potem pa nadaljuje: »Mala antanta bi (s podonavskim paktom) samo okrepila svojo sedanjo moč: izvedba podonavskega sistema bi pomenjala poraz madjarskega teritorialnega revizionizma; pomenjala pa bi tudi konec nemških razdrivenih upov in utesnitev italijanske politike v tem predelu Evrope na obdržanje sedanjega stanja; končno pa bi pomenjala še uravnoteženo spojitve s sistemom, ki se zanj na severovzhodu zavzema Rusija. To tako prednosti, se zdi, zaključuje list, bi vendarle zaslužilo odstranitve nezaupanja.« — Po teh priporočilih Mali antanti na list tudi Franciji ne prizanesa, kajti »Temps« takole zaključuje svoj zanimivi uvodnik: »Francija ostaja neomajno zvesta zvezam, ki jo vežejo (z državami Male antante). Pogosto jim utegne dajati nasvete, vendar ti nasveti ne krijejo v sebi odklonilnih namenov. Vlade Male antante, ki izvajajo odkrito in pravično nacionalno politiko, imajo navado, da se obračajo s svojimi pogledi na Pariz. Spoštujajo v celoti njih neodvisnost, saj so dokazale, da znajo same uspešno nastopati; vzdržujmo se neumestnih vmešavanj, a pri tem ne pozabljamo svojih želja in svojih odločitev; povejmo jih jasno; pri vsem tem pa upoštevajmo materialne potrebe naših prijateljev (!!!), vsaj v mejah naših lastnih interesov... Tudi ne zanemarjajmo kulturnega vpliva, ki ga se imamo, ki bi nam ga pa radi drugi odvzeli: tedaj bodo v Podonavju, kakor drugod, zadobile sile miru in stabilnosti novih impulzov, in to v skupno dobro vseh.« Odkrite besede, ki smo jih želeli podčrtati!

Kultura

Koncert pevskega društva

»Slavec«

Pevsko društvo »Slavec« je končalo s slavnostnim povodom 50letnice. Priredilo je začetkom junija v veliki unionski dvorani lep koncert z zelo izbranim in ambiciozним sporedom, ki ga je naštudiral in povečini sam vodil »Slavec« pevovodja g. I. Rupnik, mlad, talentiran dirigent, smel in skoro predren v izbiri skladb. Niti ni preračunal moči in zmognosti svojega mladega, z novimi svežimi silami zasedenega zbora, ki ga je vabil večer za večerom po 2 do 3 ure in že to pridnost zbora in pevovodje je treba beležiti v velik plus delavnosti »Slavca«. Ampak! Da je naše občinstvo izkazalo ob tem koncertu tako malo zanimanja za resno, umetniško delo zaslužnega, najstarejšega ljubljanskega pevskega društva, me je navdalo s strašnim pesimizmom za kulturne prireditve sploh. Obnavljanja traja krize, pomanjkanja denarja za poset kulturnih prireditvev ne drži več. Res je, da hojijo na koncerte le reveži, ki si težko utrjujejo vsopnično listo dinarčke. Kaj pa zgornji desetisoči, ki imajo ogromne dohodek? Kje se pa ti ozirajo na naše kulturne prireditve? Njim je alfa in omega vsega udeleženjavja poln želodec, avto, šampanjce in še nekaj — kar ne smem zapisati. O sporedu »Slavcevega« koncerta sem v našem listu že obširno poročal. Dodam naj še, da sta se zbor »Slavec« in orkester triglavskega pešpolka št. 40 za dostojno izvedbo težkega sporeda izredno potrudila, ker niso izvajali 16 taktičnih igratic za zbor a capella s priprostimi harmonijami, s toniko, dominantno in subdominantno, ampak prevratne zadeve z edino izjemo mozartovskega Gerbiča. Kopore in Rupnik sta velika novotarja v glasbi. Pa mi njihova smelost zelo ugaja. Seveda bi bilo za res natančno izvajanje izbranih skladb treba več časa.

Vsekakor pa sem se iz srca veselil, da je baš »Slavec«, ki je svojčas plaval v starih liederfalskih vodah, ob svojem Abrahamu krenil na novo pot. Naj črsto koraka po njej brez ozira na levo in desno! Med častnimi gosti na koncertu

Sport

Olimpijski dan v Ljubljani

Akademija

Na letnem telovadišču ljubljanskega Sokola je priredil olimpijski odbor za Dravsko banovino olimpijsko akademijo v korist olimpijskega fonda za našo udeležbo v Berlinu. Kljub dobri reklami je bila udeležba majhna, komaj tristo ljudi. Pokrovitelja akademije mestnega načelnika g. dr. Vladimira Ravničarja je zastopal mestni svetnik g. dr. Milan Šubic, Sokolsko župo ljubljana br. Lojze Vrhovec in Stane Flegar, olimpijski odbor pa gg. dr. Pavlin, dr. Fran Kandra in drugi.

Akademijo so otvorile članice Sokola Ljubljana II, ki so vaje s kiji opravile odlično, skladno in v vzornem kritju. Sledil je tek lahkoatletov na 100 m, kjer je zmagal Sodnik (Ilirija) v času 11.3. Člana Ilirije Mandeljce in Pengov sta nam nato pokazala vzorno sabljanje. Zmagal je Pengov s 5 : 3. Zelo učinkovita je bila rokborba, kjer sta nastopila v grško-rimski rokborbi dva para in sta ostali obe borbi neodločeni. Vrsta ljubljanskega Sokola, v kateri so bili naši prvaki br. Gregorka, Antosiewicz, Vadnav in drugi mlajši kandidati so nam pokazali dve prav lepo izvedeni vaji na drogu, ki sta občinstvu zelo ugajali, kar je pokazalo navdušeno odobravanje. Sledil je table-tenis, double gospodov, nato pa tek atletinj na 80 m, kjer je tesno zmagala Bernikova pred Omanovo v času 11.3. Boks sta pokazala dva člana Slovana ter je tudi tu ostala borba neodločena. Dviganje uteži je bila izredno zanimiva točka in so pri tej točki nastopili 3 atleti Ilirije. Pri teku 1500 m je v velikem naskoku zmagal mladi Djimovski (Primorje) v času 4.42.5. Pri table tenisu — single gospodov sta nastopila Hermežan Marinko in Ilirijan Žiža, pri damskem izmeničnem teku 4 × 75 je zmagala Ilirija pred Jadranom v času 43.9. Vrsta članic ljubljanskega Sokola je nato nastopila z vajami na dvoinskih bradljah, ki je pokazala prav čedne vaje med navdušenim odobravanjem. Mnogo predlogo akademijo je zaključil izmenični tek 4 × 100 gospodov, kjer je zmagalo Primorje pred Ilirijo v času 48.2 sek.

V splošnem olimpijska akademija ni pokazala tisto, kar smo upravičeno pričakovali. Disciplinirano in s svojimi najboljšimi močmi je nastopilo edino Sokolstvo, ki se je zavedalo velikega pomena akademije. Pričakujemo, da bodo tudi sportne organizacije prihodnjic nastopile z najboljšimi močmi in v vzorni disciplini.

Kolesarji, motoristi in nogometarji

Tudi nedelja je bila posvečena olimpijski ideji. Na raznih sportnih igriščih so sportniki vseh panog prispevali svoj obulub in tako izpopolnili olimpijsko dolžnost domovine. Občinstvo je razumelo smisel sportnega praznika in podprilo stremenje naših sportnikov s številnim obiskom. Na igrišču Z. S. K. Hermesa v Šiški je bil bogat in obilen spored, vršile so se kolesarske in motorne dirke, a na to sta nastopili dve izbrani enajstorici ljubljane.

S četrturotu zamudo so se pričele v veliki vročini kolesarske dirke pod vodstvom g. Batjela. Pozdravni krog je vozilo 24 dirkačev.

sem opazil g. zastopnika Nj. Veličanstva kralja Petra II, generala Pekića, g. bana dr. D. Puca, g. mestnega poglavarja dr. Vl. Ravničarja, predsednika Hubadove župe JPS g. dr. A. Sviglja ter predstavnike vseh ljubljanskih kulturnih društev. »Slavec« je tem povodom prejel odlikovanje sv. Save III. stopnje, ki mu ga je na odru izročil mestni načelnik g. dr. Vladimir Ravničar. Z. P.

Koncert Sloge

Narodno žel. glasbeno društvo »Sloga« je nastalo iz stanovske zavezanosti pevcev-želničarjev. Sprva je skromno nastopalo v malem množnem zboru. Pozneje je društvo razširilo svoje delovanje in ustanovilo tudi mešani zbor, poleg obeh je pa glavno njegovo torišče — godba, ki je menda najpridnejša in najpožrtvovalnejša v Ljubljani. Pa kar lahko še pristavimo: najzvečbanejša in najboljša. Sodeluje pri vsaki priliki, naj si bo pri sprejemih pevskih in drugih gostov, vepovspod tako, da godbeniki le redko za delj časa odložijo svoje instrumente.

Duševeni in artistični vodja »Sloge« je dirigent g. Heri Svetel, ki je družstvu začrtal pot na resno usmerjeno koncertno delo. Pod njegovo taktirko je izvajalo lepo vrsto prav zanimivih vokalnih in instrumentalnih koncertov s sporedi skladb klasične, domače in slovanske glasbene literature. — Svetel posebno ljubi rusko glasbo — in kdo izmed nas je ne? Zato si je izbral za pomladanski koncert »Sloge« deloma starejše, deloma novejše, cerkvene in svetne zborje iz ruske zborovske literature. Srečno je posegel v to bogato glasbeno zakladnico, izbral karakteristične zborovske tvorbe, jih z ljubeznijo naštudiral. Pri obilnem delu mu je hvalevredno pomagal II. pevovodja »Sloge« g. Mirko Premelj. Poslušali smo skladbe skladateljev Grečaninova, Ippolitova-Ivanova, Krilova, Egorova, Borodina, Orlova, Arhangelskega in Kjuja. Vrstili so se mešani, ženski in moški zbori deloma a capella, deloma s spremljevanjem klavirja, ki ga je z znanjo rutino oskrbel g. prof. Marjan Lipovšek. Stevilni zbor »Sloge« je dobro zasaden. Med glasovi so mi predvsem imponirali pompozni in profundi basi. Sopranj so zvočni in zmagujejo višine, dasi ne zlahka. Alt je sonoren, temno pobarvan, med tenorji je par vsiljivih glasov, ki se bodo morali moderirati. Sozvočje zbora je

Novinci (3 krogi) 1.) Bricelj (Ljubljana) (2.5 : 40, 2.) Cotman (Sava), 3.) Kodrič (Zarja).

Juniorji (3 krogi) 1.) Lavrih (Hermes) (2.25), 2.) Kramberger (Hermes), 3.) Klobčič (Hermes).

Glavna dirka (5 krogov) 1.) Kacič (Hermes), 2.) Štirn (Primorje), 3.) Oblak (Primorje).

Izločilna dirka — prevoziti je bilo toliko krogov kolikor je bilo dirkačev, a zadnji je vedno odpadel. 1.) Oblak (Primorje), 2.) Kramberger (Hermes), 3.) Görtner (Ljubljana).

Sportni motorji — 500 ccm (7 krogov). 1.) Poljšak (3.09), 2.) Seunig St. (3.12), 3.) Prešeren (3.16) (vsi Hermes).

Turistični motorji — 350 ccm (7 krogov). 1.) Seunig Vital. Klančnik in Kodrič sta imela defekte in sta radi tega odstopila. Finale (5 krogov). 1.) Poljšak (2 : 15), 2.) Seunig, 3.) Seunig Stane, 4.) Prešeren (vsi Hermes).

Vsi dirkači finalne tekme so prejeli lepe nagrade. Vodstvo dirke je bilo v rokah gg. Rupene in Ciglerja.

Takoj po motornih dirkah sta nastopili dve izbrani enajstorici v sledečih postavah: Belo-rdeči: Herman (Ilirija), Svetic (II.), Hasl (Pr.), Sinkovec (Pr.), Sočan (II.), Žitnik (II.), Katovič (Grafika), Erman (Reka), Grintal (II.), Lah (II.), Jež (Reka).

Črno-beli: Starec (Pr.), Kligenstein (Mars), Jug, Zemljak (Pr.), Košenina (Hermes), Zavrl (Pr.), Janežič (Pr.), Brodnik (H.), Princič (Rapid Maribor), Uršič, Čelebič (Pr.).

Belo-rdeči : Črno-beli 3 : 1 (1 : 0)

Dasiravno oba tima nista nastopila v nominirani postavi, ker so nekateri igralci odpovedali svoje sodelovanje, je tekma po mlačni in dolgočasni igri prvega polčasa nudila v drugem prav dober sport. Prvi polčas je imelo rahlo premoč moštvo črno belih a v drugem so imeli glavno besedo rdeči, ki so bili močnejši tako v obrambi kakor napadu, ki se je posebno razigral po odhodu Ermana, katerega mesto je zavzel Šlanina. Prav dobra sta bila Katovič na desnem in Jež na levem krilu. Črno-beli so bili brez dvoma slabša formacija, posebno velja to za napad, ki nikakor ni mogel do sape. Princič ni znal povezati napadalno vrsto in tudi po raznih zamenjavah ni bilo boljše. Half-linija je v drugem polčasu popolnoma padla, posebno je odpovedal Zemljak in mu je Jež pogostokrat uhajal in ustvarjal nevarne situacije. V obrambi je ugajal Kligenstein, ki je igral taktično z Jugom prav dobro.

Rdeči imajo početni udarec in takoj v prvih minutah oblegajo gol črnih. Oster šut Laha se odbije od prečke. Počas prevladujejo črni in Sočan v zadnjem trenutku odnese Uršič žogo pred samim golom v kornar. Izkaže se Čelebič v lepih solo-begih in tudi lepo centrira. Dvoboj med Janežičem in Haslom se konča z zmagom Janežiča, ki idealno prenese žogo v sredino in Čelebič porine žogo preko črte.

0 : 1

Rdeči so takoj v protinapadu in Erman opali bombo, ki spominja na pretekla časa v drugem.

V drugem polčasu rdeči stalno oblegajo in obramba črnih ne pride do oddiha. Ka-

tovič na desnem krilu lepo preigrava in z ostrim strelom pod prečko popravi rezultat. 1 : 1.

Starec ima polne roke dela. Rdeči so stalno v napadu, lepe kombinacije zaključijo v 31 minuti Lah z ostrim strelom. Starec odbije in ponovna bomba Laha pretrese mrežo. 2 : 1. Stevilne napade zaključijo Katovič in postavi končni rezultat 3 : 1. Sodil g. Jordan, ki je bil v presoji faulov šibak.

Dopoldne je bila na igrišču Jadrana hazenska tekma med Ilirijo in Jadranom. Igra je končala z zmago Ilirijank v razmerju 7 : 2 (2 : 2).

Začetek Balkanskih iger

Bolgarija : Grčija 5:2 (3:1).

V nedeljo je bila otvorjena na stadionu »Junaka« pred 15.000 gledalci peta Balkanada, ki se je udeležujejo nogometne ekipe Jugoslavije, Bolgarije, Romunije in Grčije. Turnir je bil otvoren po olimpijskem ceremonielu z dviganjem zastav sodelujočih narodov in odigranjem njihovih narodnih himne. Kot prvi so nastopili

Bolgari in Grki,

burno pozdravljeni od publike. Grki so pokazali prav primitivno nogomet in niso bili v nobenem pogledu dorasli Bolgarom, čeprav so bili tudi oni v prvem delu igre mnogo slabši kot običajno. Na splošno začudenje zabijejo Grki v 22. minuti iz neznadnega prodora vodilni gol. To pa je spodbudilo Bolgare k odločnejši igri in dve minuti nato izenači Pešev. Takoj za tem predribla Angelov obrambo Grkov in tolče vodilni gol. Čez pet minut poviša Jordanov na 3 : 1 za Bolgarijo.

V drugem polčasu je premoč Bolgarov še večja in včasih naravnost oblegajo grški gol. V 14. minuti poviša Angelov na 4 : 1, tri minute kasneje pa zaključijo serijo bolgarskih golov s petim golom. Šele v 30. minuti se posreči tudi Grkom, da po Gumisu zabijejo svoj drugi gol, ki je obenem tudi zadnji v tej tekmi.

Ostale nogometne tekme.

Zagreb. Reprezentanca Zagreba : repr. Trsta 2:2 (1:0). Zagrebčani bi bili pri malo večji sreči in boljši igri Hitreca lahko zmagali.

Osijek. Makabi : Gradjanski 3:1.

Tekme za srednjeevropski pokal.

Brno: Židenice : Rapid 3:2.
Plzen: Juventus : Viktoria Plzen 3:3.
Seged: Slavija : Seged 4:1.
Rim: Roma : Ferencvaros 3:1.
Milano: Austria : Ambrosiana 5:2.
Budimpešta: Fiorentina : Ujpest 2:0.

Mariborski sport

Maribor, 17. julija.

Zmaga Sparte (Zagreb) nad Maratonom v rokoborbi

V soboto zvečer so se na verandi Uniona v Mariboru borili za državno prvenstvo moštvenih rokoborci zagrebske Sparte in tukajšnjega Maratona.

Za tekmo vanje je vladalo med mariborskimi ljubitelji amaterske rokobre ogromno zanimanje in je bila arena obkrožena z več sto gledalci. Tudi organizacija tekmo vanja je bila na višini.

Po napetih in zanimivih bojih je zmagal po točkah prvak Savske banovine zagrebska Sparta in se s tem kvalificirala za finalno borbo, ki bo v Beogradu. Obenem pa si je zmagovalec pridobil v last pokal ministra za telesno vzgojo. V splošnem so Zagrebčani pokazali precejšnjo nadmoč v tehniki in taktiki, kar je bilo tudi odločilno za končni izid. Maratonci, prvaki Dravske banovine, so pomanjkanje rutine skušali nadoknaditi z izredno požrtvovalnostjo in so se borili vsi z veliko voljo.

Podrobni rezultati so bili naslednji: Bantam: Casar (Maraton) je v živahnih borbi nadvladal v 4. minuti Zagrebčana Huzjaka. — Perolaha: Toth (Sparta, večkratni državni reprezentant in prvak Balkana) je v 11. minuti položil domačina Usaja. — Lahka: Verbošt (Maraton) je v lepem boju in še lepšem stilu premagal po točkah Spartanca Pongranca. — Welter: Prpič (Sparta) je prav tako po točkah nadvladal domačina Ivančica. — Srednja: Borba se ni vršila, ker se je Janežič dan prej prijavi za profesionalno tekmo vanje v Mariboru in je borba pripadla p. f. Maratoncu Vidicu. — Polteška: Palković (Sparta, večkratni državni prvak) je v podaljšku zmagal po točkah nad Maratoncem Pirherjem. — Teška: Begač (Sparta) je v 3. minuti položil Keršiča (Maraton). — Končni izid: točke Sparta 13, Maraton 10. Borbe Sparta 4, Maraton 3 zmage. (B.)

Železnigar : Celje 4 : 1 (3 : 0)

Tekma se je odigrala le pred skromnim številom gledalcev, ki so bili priča slabi igri obeh nasprotnikov. Celjani so bili skoraj za razred slabše moštvo, bili niso niti senca one enajstorice, ki je v takem poletu zmagala nad Maratoncem. Le svoji sreči in malomarnosti domačega napada se imajo zahvaliti, da niso odšli z igrišča z občutnejšim porazom. Sodil je dobro g. Lukežič iz Ljubljane. (B.)

Veslaška tekma na Savinji

Celje, 17. junija.

Nedeljska veslaška tekma na Savinji v okviru prireditve Jadranske straže je bila za Celje dogodek. Proga od brvi do Kapucinskega mosta je dolga kak kilometer. Tekme se je udeležilo 9 juniorjev in 5 seniorjev. Časi juniorjev so: 1. Krivec Franc 4:15, 2. Dvoršak Valter 4:20, 3. Medved Bojan 4:45. Seniorji: 1. Presinger Rihard 4:10, 2. Čebular Alfred 4:13, 3. Umek Ivan 4:10. Po tej tekmi je bila tekma za prvega in zadnjega veslača. Prvi najboljši veslač je Krivec (4:30). Zadnji je privedel na cilj Svare Henrik. Predsednik JS v Celju, župan g. dr. Gorican, je v nagovoru omenjal cilje sporta. Vsi tekmovalci so dobili primerna darila, vsi skupno pa še lep kip. Razsodišče so sestavljali člani mornariške sekcije. Vreme je bilo lepo, občinstva mnogo. Na nabrežju je igrala Trnovska godba.

Vesna-akumulator Maribor

avto-, radio- (motorne) baterije

Domači proizvodi
Enoletna garancija

Krme bo za silo

Ves teden že pojo kose in ukajo koseci. Trava je padala po vsej Dravski banovini. In pri tem je žgalo sonce, da je bilo veselje. Mrva se je sušila, da jo je kmet spravljaj kar naravnost na svišli.

Se pred dobrimi štirinajstimi dnevi je bilo kazalo, da bo komaj polovico toliko pridelka kot ga je bilo lani. Zadnji topli dnevi pa so dvignili travo, ki preje nekako kar ni mogla kvišku, kar na meter visoko in proti vsemu pričakovanju je košnja mnogo obilnejša, nego se je je kmet nadejal.

V splošnem pa sena letos le ne bo toliko, kakor ga je bilo lani. Vsekakor pa se kakega občutnejšega pomanjkanja krme ni več bati, ker če bo količjak dežja, bo tudi otava dobra. Bati se je sicer suše, kajti sv. Medard je bil solnčen in če bo šlo po starem pregovoru in bo celih štirideset dni vroče kot je bilo zadnje dni, bo te dobrote za travnike in polja kmalu preveč. No, pa saj vremenska napoved, ki je vsaj toliko zanesljivejša kot stari vremenski preroki, pravi, da se bo vreme izpremenilo.

V vseh krajih seveda košnja ni enaka. V ljubljanski okolici tja do Poljčan, sena skoro ne bo manj od lanskega pridelka, onstran te črte pa je košnja precej slabša. Isto velja tudi za Krško polje in Belo Krajino, skratka za vse kraje, ki so že po naravi bolj suhi. Tam bo letos precej slabše nego je bilo lani.

Vzroka relativno slabi letini pa ni iskati samo v slani začetkom majnika, ki je požgala deteljo in tudi travo, tako da so že tedaj kmetje računali s komaj polovičnim normalnim pridelkom, temveč je na rast trave slabo vplivalo tudi suho, čeprav hladno vreme. Poněkod je bila zemlja kljub hladnemu vremenu kar razpokana od pomanjkanja vlage. Pod takimi okolnostmi se seveda trava ni mogla razrasti, pa ni moglo niti toplo vreme zadnjih dni napraviti čudežev.

Tudi prva košnja detelje ni bila tako obilna kot lanska, druga košnja pa je že boljša in je v nekaterih krajih lanko skoraj dosegla.

Stanje letošnje košnje je torej v splošnem zadovoljivo in se ni bati pomanjkanja krme. V suhih krajih pa, kjer sena za preskrbo živine ne bo dovolj, pa si morajo kmetovalci pomagati s tem, da zasejejo čimveč strnišnih

krmilnih rastlin. Kdor ima silos, temu ni treba skrbeti za usodo svoje živine. Koruze in solnčnice bo zrastle lahko dovolj, da bodo polni silosi in živina sita od jeseni do pomladi.

Važno je, da pričnemo s prvo košnjo ob pravem času. Pri nas običajno s košnjo nikdo ne prične prezgodaj, pač pa marsikdaj prekasno. Prva košnja je prekasna, če se kosi šele tedaj, ko je trava popolnoma odevela, ko je postala stara in prezrela in zaradi tega tudi manj hranljiva. Stara, prezrela trava daje manjvredno seno, čeprav je bil travnik dobro obdelan in pogojen.

Pri prvi košnji so najvažnejše krmne biljke. Ko trava odeverte, se zbira v stebelcih čimdalje več sirovih vlaken. Trava zaradi tega oleseni, postane podobna žitni slami in izgubi svojo hranilno vrednost. Nekako ob času prvega eveta so trave najboljše za košnjo. V tem času nam dajejo tečno in lahko prebavljivo seno, pri tem pa tudi dovoljno količino. Če pa ne moremo opraviti košnje ob tem času, potem kosimo nekoliko preje, predno prične trava cveteti. Najpreje moramo pričeti s košnjo na travnikih, kjer je mnogo plevela. Z rano košnjo uspešno zatiramo plevel, ki bi pri kasni košnji dozorl in se plodil dalje.

Če pokosimo travnike, dokler je trava krmiljiva in plevelne biljke še razmeroma majhne, dobimo dovolj dobro in suho krmo. Obenem pa dosežemo s tem, da se morejo travne biljke za drugo košnjo dobro razviti in razrasti. Prav tako se mora pripraviti ugodno košnjo na onih travnikih, na katerih je mnogo krmilnih trav, ali na katerih krmilne biljke rade polegajo in pričenjajo gniti. Če dobimo zaradi tega manj sena, nismo zaradi tega ničesar izgubili, ker bo dala pa otava boljše košnjo.

Če hočemo torej dobiti dobro, tečno, krmiljivo seno, moramo pravočasno, to je zgodaj kositi. Na dobrih travnikih itak rastejo tudi trave, ki nas s svojim zgodnjim cvetenjem opozarjajo, da je čas kositi.

Prav tako kot travnike, moramo tudi deteljišča kositi pravočasno. Domača in rdeča detelja je zrela za prvo košnjo, kakor hitro se na stebelcih jasno pokažejo cvetne glavice in so se nekatere od njih že razvele. Detelja pokaže prve cvetne glavice skoro sočasno s prvimi travnimi cvetli. Zato je treba skoro istočasno pokositi travnike in deteljišča.

Avtomobilska cesta iz Ljubljane na Sušak se začne transirati

V nedeljo dopoldne je bila na banki upravi v Zagrebu konferenca o gradnji avtomobilske ceste iz Ljubljane do Sušaka. Konferenci, ki se je pričela ob 9. dopoldne, je predsedoval ministar za gradnje dr. Marko Kožulj, prisostvovali pa so ji še med drugimi ban Dravske banovine dr. Dinko Puc, podban Savske banovine dr. Hadži, načelnik splošnega oddelka gradbenega ministrstva inž. Klodič, ljubljanski župan dr. Ravnihar, predsednik Zbornice za TOI v Ljubljani Ivan Jelačin, bivši ministar in poslanec Ivan Mohorič, inž. Šuklje, tajnik Ivan Naglas, načelnik tehniškega oddelka kraljevske banske uprave v Ljubljani inž. Viktor Skaberne, šef oddelka za ceste in mostove iste banske uprave inž. Karel Orel, zastopniki banske uprave Savske banovine in mnogi gospodarstveniki s Sušaka.

Konferenco je otvoril podban dr. Hadži, ki je pozdravil prisotne in prosil ministra, naj predseduje konferenci.

Nato je načelnik tehniškega oddelka banske uprave Savske banovine inž. Voja Bouček podal podrobno sliko o historijatu dosedanjih del in o sedanjem stanju tega vprašanja. Sledila je nato dolga in podrobna razprava. Na podlagi te razprave je konferenca sklenila, da se naj takoj začne predelava ter začne ta veljavna avtomobilska cesta trasirati. Takoj se mora pripraviti tudi elaborat za njeno končno izgradnjo. Ta dela so izročena banskima upravama Dravske in Savske banovine. Definitivna trasa se ni bila določena, pač pa je konferenca sklenila, naj jo določi posebna strokovna komisija na samem terenu. Približna smer avtomobilske ceste iz Ljubljane na Sušak bo tale:

Ljubljana—Studenc—Ig—Kozarišče—Prezid—Trstje in dalje med Snežnikom in Risnjakom na Jelenje z morebitno varijanto od Gerova na Mrzle vodice.

Posebna strokovna komisija si bo ogledala ves teren, nakar bo določena končna smer celotne ceste. Cesto bodo zgradili na državne stroške.

Kakor so nam zatrdirli udeleženci konference, bo trasiranje ceste gotovo do oktobra. Tedaj bo tudi končno določen proračun gradbenih stroškov. V glavnem je tudi že dogovorjeno, kako se bo gradba ceste finansirala. Zastopniki slovenskih gospodarskih krogov so na konferenci poudarjali, da se mora gradnja te ceste čim prej dovršiti in da od te svoje zahteve nikakor ne morejo odjenjati. Slovenija je že 17 let odrezana od morja in že z Blairovim posojilom je bil dobljen denar za železniško zvezo Slovenije z morjem. Avtomobilska cesta iz Ljubljane na Sušak je zato le minimum tega, kar bi Slovenija morala dobiti že pred 17 leti.

Nadalje se je na konferenci poudarjala tudi vsedrjavna važnost nove ceste, ki bi bila začetek velike avtomobilske ceste ob obali in tja do Kotorja. Gradbeni ministar dr. Kožulj je še

dostavil, da bi bila projektirana cesta tudi izhodišče za avtomobilsko cesto do Plitvic in naprej v Bosno. Seveda pa bo treba novo cesto kasneje zvezati tudi s severom.

Zastopniki slovenskega gospodarstva so se vrnili iz Zagreba v prepričanju, da se bo takoj resno začelo delati na tem projektu in da bo ta cesta tudi v kratkem uresničena.

Borzna poročila

VREDNOSTNI PAPIRJI

Ljubljana, 17. junija. Inv. pos. 1921 81 do 82, Blair 7% 76 do 77, Blair 8% 65-50 do 66-50, Obv. dr. hip. banke 1927 73 do 74, Agrar. pos. 46 do 48, begluške obveznice 62 do 63, Obv. stab. pos. 1931 80 do 82, Vojna škoda 360 do 362.

Zagreb, 17. junija. 7% invest. posojilo 81n, Vojna škoda kasa 359 do 360, junij 358tr, 360 1/2r, julij 358tr, avg. 358tr do 362r, 359 do 360 zaklj., 4% agr. obv. —, 7% Bler. 65-25 do 65-50 do 65 do 65 1/2, 8% Bler. 75-50 do 76, 7% pos. hip. banke 72-75 do 73 do 72-75 do 73, 6% begluške obv. 62-25 do 63, Agr. priv. banka 222 do 224, Dunaj-Zagreb klear, 884-50 do 894-50 do 889 1/2, Grčija-Zagreb klear, 38-15 do 38-85 do 38-50, Priv. klear. London-Zagreb 234-70 do 236-30 do 230-50, Priv. klear. Madrid-Zagreb 625r, Trboveljska 125r, Sečer-Osijek 140—150, 7% stab. pos. v Parizu 81-50 do 83.

DEVIZE

Ljubljana, 17. junija (s primo Narodne banke). Amsterdam 2956-73 do 2971-33, Berlin 1756-08 do 1769-95, Bruselj 738-47 do 743-53, Curih 1424-22 do 1431-29, London 215-13 do 217-19, Newyork 4329-66 do 4365-98, Pariz 287-89 do 289-33, Praga 182-04, do 183-15, Trst 358-96 do 362-04.

Curih, 17. junija. Beograd 7—, Pariz 20-21, London 15-00, Newyork 306-25, Bruselj 51-875, Milan 25-20, Madrid 41-875, Amsterdam 207-55, Berlin 123-40, Dunaj 57-80, Stockholm 77-80, Oslo 75-80, Kopenhagen 67-35, Praga 12-80, Varšava 57-80, Atene 2-90, Carigrad 2-48, Bukarešta 3-05, Helsingfors 6-68, Buenos-Aires 0-8075.

BLAGO

Ljubljana, 17. junija. Tendencija: izpremenjeno čvrsta: Nudi se: Koruza: fco bačka post. 78 do 80, fco banatska post. 76 do 78, Ovse: fco slav. post. 108 do 110. Pšenica: fco bačka post. 139 do 144, fco banatska post. 138 do 141, Moka: pšenična Og banatska postaja 235 do 245, pšenična Og bačka post. 230 do 240, pšenična 2, bačka post. 210 do 220, pšenična 5, bačka post. 190 do 200. Otrobi: fco bačka post. 100 do 105.

Budimpešta, 17. junija. Tendencija: stalna. Promet: minimalen. Pšenica: junij 16-68—67—73 do 16-72—73. RŽ: junij 11—, 11-02 do 10-98 do 11—, 11-02. Koruza: julij 11-25—30—27 do 11-26—28, avg. 11-07—05 do 11-05—06.

Gospodarske vesti

Novi avstrijsko-francoski sporazum o preferencialu za avstrijski les. Med Avstrijo in Francijo je bil 15. maja sklenjen novi sporazum o preferencialnem postopku za avstrijski les. Sporazum je bil publiciran v Journal Officiel dne 23. maja. Novi sporazum je nekako dopolnil o sporazuma o preferencialnem postopku za avstrijski les pri uvozu v Francijo, ki je bil sklenjen 29. decembra 1932. Vsebina novega sporazuma je v glavnem tale: Kontingent za avstrijski običajni les (št. 128, 128 b. s. in 133 francoske carinske tarife) se zniža od 152.000 ton na 100.000 ton letno. Francoska vlada se istočasno obvezuje, da bo kontingent povečala v slučaju izboljšanja francoskega lesnega trga.

Padeč belgijskega franka je povzročila špekulacija. Bivši finančni ministar v Theunosi vladi Gutta je izdal knjigo, ki v njej opisuje padeč belgijskega franka. Pisec dokazuje, da je belgijski frank padel zaradi špekulacije in da njegovo razvrednotenje ni bilo v nobeni zvezi s splošnim gospodarskim in finančnim položajem Belgije. Prejšnje belgijske vlade so morale iz političnih razlogov odlašati vsak ukrep v zaščito franka.

Promet med Evropo in Daljnim vzhodom. Včeraj se je začela v Vilni železniška konferenca, ki ji prisostvujejo zastopniki poljskih, avstrijskih, češkoslovaških in sovjetskih železnice. Na tej konferenci bodo določili vozni red železniških prog med Evropo in Daljnim vzhodom.

Italijanski izvozni krediti Rusiji. Mussolini v rimski sovjetski poslanik sta v nedeljo podpisala pogodbo o izvoznih kreditih, ki naj pospešijo prometne stike med Italijo in Sovjetsko Rusijo.

Italija brez srebrnega denarja. Italijanski uradni list je objavil dekret, ki pooblašča finančno ministrstvo, naj odstrani s prometa srebrni denar in ga zamenja z bankovci. Osebe, ki bodo obdržale srebrni denar, bodo strogo kaznovane.

Radio

Ljubljana, 18. junija.

Ljubljana: 11.00 Šolska ura: Belokranjske pravljice (Mirku Kugler) — 12.00 Ruske skladbe na ploščah — 12.45 Poročila, vreme — 13.00 Čas, obvestila — 13.15 Venčki narodnih pesmi (pojo gđc. Mišičeva, ga. Nerad-Ramšakova, Gostič in Janko z radijskim orkestrom — 14.00 Vreme, spored, borza — 18.00 Striček Matiček, to vam je ptiček — 18.40 Čas, poročila, vreme, spored, obvestila — 19.00 Radijski orkester — 19.30 Nacionalna ura: Andrija Kacič-Miošič in nacionalna misel (predava dr. Dragoslav Pavlovič prenos iz Beograda) — 20.00 Sedaj pa na ples! (Ronny jazz) — 21.00 Zvoki iz oper (radijski orkester) — 21.30 Čas, poročila, vreme, spored — 22.00 Plesi, pa ne za ples (radijski orkester).

Beograd: 20.00 prenos iz opere — »Orlo« opereta. — **Zagreb**: 21.30 Koncert kvarteta. — **Berlin**: 23.00 Prenos vokalnega in instrumentalnega koncerta iz Münchena. — **Beromünster**: 21.50 »Propad dame«, po Antonu Čehovu. — **Bratislava**: 21.20 Slovaški pesni naprevi. — **Breslau**: 22.30 Plesna glasba. — **Brno**: 21.20 Prenos iz Narodnega gledališča v Brnu. — **Frankfurt**: 23.00 Vokalni in instrumentalni koncert. — **Hamburg**: 21.00 Vojaška godba. — **Hilversum**: 22.15 Simfonični koncert. — **Leipzig**: 23.00 Radijski orkester. — **Luksembourg**: 20.40 Orkestralni koncert »Lisztove skladbe«. — **Milan**: 20.50 Giordanova opera. — **Paris Poste Parisien**: 22.00 Pol ure za mlado Francozino. — **Praga**: 21.00 Prenos koncerta gojenec glasbenega konservatorija. — **Rim**: 22.00 Komorna glasba. — **Strasbourg**: 20.30 Operetni večer: Lecocq »Hči gospe Angote«. — **Stuttgart**: 22.30 Pester koncert. — **Varšava**: 21.25 Simfonični koncert. — **Dunaj**: 22.10 Plesna glasba.

Narodno gledališče v Ljubljani

Drama
Začetek ob 20. uri
18. junija, torek: Izdaja pri Novari. Premiera Red C.
19. junija, sredo: Izdaja pri Novari. Red A.
Opera
Začetek ob 20. uri
18. junija, torek: III. produkcija operne šole Državnega konservatorija.
19. junija, sredo: Faust. Premiera. Red Sreda.
Drama
Produkcija plesne šole Mete Vidmarjeve bo v ponedeljek, dne 24. t. m. ob 20. uri zvečer v drami. Vsi, ki se zanimajo za ples bodo imeli priliko videti delo naše odlične pedagoginje, ki je končala mojstrsko plesno šolo najznamenitejših nemške plesne umetnice Mary Wiggmannove. Stremljenje Vidmarjeve gre za tem, da nauči svoje učenke samostojno ustvarjati. Na plesni produkciji bomo videli različne studije, ki so jih zasnovala gojenke same.

Opera
Goudonov »Faust« je poslednja operna premiera v tekoči sezoni. Pod muzikalnim vodstvom A. Nefata in v režiji Primožiča, ter novi zasedbi glavnih partij bo opera zanimiv dogodek za zaključek sezone. Režija bo pokazala mnogih novih domislekov, kar bo delo delu novo svežo formo. Pojejo: ge. Gjungenae in Kogejeva ter gg. Gostič, Primožič, Janko, Petrovič itd.

Slovenski planinci v Bolgariji

Čez mesec dni odpotujejo naši planinci v bolgarske gore in na Crno morje. Izlet je pripravljen tako, da se ga lahko udeleži vsak povprečen planinec, ki je kolikor toliko vajen hoje po gorah.

Začasni program izleta je naslednji:
v ponedeljek 15. julija: odhod iz Ljubljane z večernim vlakom ob 20. uri;
v torek 16. julija: prihod v Sofijo ob 22.40;
v sredo 17. julija: ogled Sofije;
v četrtek 18. julija: z avtomobilom v Samokov, Čamkorja in vzpon do koč Musala, 4 do 5 ur hoda, 2500 m, lahka tura;
v petek 19. julija: vzpon na vrh Musala (2925 metrov) in povratek na Čamkorjo čez Sinitjakovo ter z avtomobilom vožnja Čamkorja—Samokov—Banja Separevo;
v soboto 20. julija: vzpon na koč Skakavico, 4 ure, lahko, ca. 2000 m, Sedmera jezera do 2600 m, Rilski samostan;
v nedeljo 21. julija: vožnja Rilski samostan—Bansko z avtobusom;
v ponedeljek 22. julija: pohod do koč Banderice v Pirinu 4 ure, vzpon na El Tepe — še nadaljnje 3 ure —, povratek v koč eno uro;
v torek 23. julija: koč Banderica — Vasiljčička jezera — koč Damjanica — 5 ur;
v sredo 24. julija: koč Damjanica—Papazgiol, povratek v koč Damjanico — 8 do 9 ur; kdor noče, počiva v Damjanici;
v četrtek 25. julija in v petek 26. julija: koč Damjanica—Bansko, dalje z avtobusom čez Jundolo—Bjelovo in z železnico iz Bjelova v Plovdiv ter vožnja Plovdiv—Trnovo—Varna;
v soboto 27. julija: Varna ter
v nedeljo 28. julija in v ponedeljek 29. julija: povratek preko Sofije v domovino.
Obvezne prijave sprejema in vsa podrobna pomanjila daje pisarna SPD v Ljubljani, Aleksandrova c. 4 najdalje do 22. junija. Vabimo planince in planinke, da se udeležijo tega prvega skupinskega izleta slovenskih planincev v Bolgarijo.

MALI OGLASI

Vsaka beseda 50 par. Najmanjši znesek 5 Din Drž. in ban. davek 3 Din. Oglasniki, ki iščejo službe, plačajo samo po 25 par za besedo. Pri malih oglasih reklamnega značaja stane petitna vrsta 2 Din. Na pismena vprašanja je priložiti za odgovor 2 Din v znakmah. — Mali oglasi so plačljivi takoj pri naročilu.

NAZNANJAM, da sem otvoril na Sv. Petra cesti št. 13 buffet. Točim pristna vina. Priporočam se za kurjen obisk. France Svetel.

PROTI KURJIM OČESOM. Kdor si želi boljšega pedikerja, je na razpologo cenjenemu občinstvu pediker A v b e l j i, kopališče Okrožnega urada, Ljubljana, Mfkošičeva cesta.

Posređujem denar
na hranilne knjižice vseh denarnih zavodov
RUDOLF ZORE, LJUBLJANA
Gledališka 12, Telef. 38-10
Za pismen odgovor priložite 3 Din v znakmah

Naročajte
„Glas naroda“!

Brez posebnega obvestila.

Naš dobri oče, tast odnosno stari oče, gospod

IVAN KOBAL

žel. nadsprevodnik v pokoju

je danes, po težki bolezni, v starosti 86 let preminul.

Pogreb dragęga pokojnika bo v sredo, dne 19. junija 1935. ob 5. uri popoldne od doma žalosti Pod Rožnikom c. V štev. 43 na pokopališču k Sv. Križu.

Ljubljana, dne 17. junija 1935.

Globoko žalujoči sinovi dr. Rudolf, Viljem, ing. Avrellj in dr. Alojzij s soprogrami in vnuki.

V najvišji planinski koči na svetu

(Pod Elbrusom v višini 5300 m.)
(Nadaljevanje. Ponatis prepovedan.)

Toda čas je, da vas povedem na Kavkaz. O takih zanimivih intermezih bomo govorili še na povratku. Dolgočasna in enolična je vožnja po tipičnih ruskih stepah. V geografiji so znane te stepe kot »črno-zjone« ali črna zemlja. Zemlja je rodovitna in povsod se raztezajo žitna polja. V oči te zbojedejo ogromni nasadi solnčnic, iz katerih pridelujejo solčno olje. Kakor je ta zemlja rodovitna, tako postane neznosna, če ni dolgo časa deževalo. Koncem julija, v najhujši vročini je tod zelo primanjkovalo dežja. Ljudje so tarnali, mi pa požirali ogromne količine prahu. Vsi prostori v vlaku in naše obleke so bile polne prahu. Kajti železnica je speljana preko njiv, njena podlaga je mehka, in lokomotiva spredaj vzdiguje oblake prahu. Ta udere v notranjost vlaka skozi okna, ki morajo radi neznosne vročine biti odprta, in skozi špranje. Kljub stalnemu čiščenju in pomanjkanju je na policah in na tleh vedno mnogo prahu.

Ves čas do Kavkaza se panorama skozi okno ne spremeni. Vožnja je zelo slična oni po morju. Kakor vidiš z ladje samo nebo in morje, tako vidiš na ruskih stepah samo nebo in ravno polje. Ko se zjutraj zbudiš se ti zdi, da se sploh nisi premaknil z enega in istega mesta. Proti večeru prvega dne naše vožnje po Rusiji, odnosno že tretjega po našem odhodu z Dunaja, smo dospeli v Kijev, glavno mesto Ukrajine. Stali smo eno uro na ogromnem kolodvoru, ki pa je še zelo neurejen. Nikakih podzemnih prehodov, sicer je nekaj mostičev, ki vodijo preko tračnic, toda ljudje skačejo še vedno preko njih. Mnogo naših

ruskih sopotnikov je izstopilo. Z njimi smo se bili že dobro spoprijateljili in vstopili so novi, s katerimi smo zopet navezali »tovarištvo«. V Rusiji je odpadel naziv »gospod« in »gospa«. En drugega titulirajo »tovariš«. Slišali smo, kako so potniki klicali sprednika s tovarišem, če so se hoteli z njim kaj pomeniti.

Naslednje jutro smo prispeli v Harkov. Ponavljali so se isti prizori. Vstopilo je tudi nekaj ljubkih gospodičen, ki pa so žal vstopile v mehki razred. Ponavljala se je ves dan ista dolgočasna vožnja. Šele proti večeru smo se nekoliko oddahnili, ko smo zagledali gladino Azovskega morja. Ob eni ponoči so me potniki zbudili, češ, da smo v Rostovu in da se peljemo preko Dona, ki je ogromna široka reka in sliči morski luki. Na povratku sem se v Rostovu ustavil in o tem mestu bo kasneje malo več govorila. Ko smo prekoračili Dnjepr pri Kijevu sem trdno spal in sem ga videl šele na povratku. Tretjega dne zjutraj smo že bili v območju Kavkaza, toda začetnih gričev še ni bilo videti. Na zemljepisni karti sem ugotovil, da smo zdrveli preko reke Kuban. Misli so mi uhajale na kubanske in donske kozake, o katerih sem v svoji mladosti toliko romantičnega čital.

Končno se je proti poldnevu le pričel svet dvigati. Tu pa tam se je pojavila kaka »krtina«, ki nam je naznanjevala, da se bližamo Kavkazu in da bo kmalu konec dolgočasne vožnje. Sledi postaja »Mineralnije Vode«, kjer je mnogo potnikov izstopilo. Odtod vodi namreč lokalna železnica v Kislovodsk, ki je najznamenitejše mineralno zdravilišče na Kavkazu. Začudil sem se

nemškemu napisu nad lokalno železnico onkraj kolodvora »Die Züge fahren jede halbe Stunde«. Zvedel sem, da pride v to zdravilišče vsako leto zelo mnogo Nemcev iz Reicha. Vozimo se dalje in ob 2. uri popoldne dospemo končno do postaje **Prohladnaja**, kjer smo morali izstopiti. Veseli poskačemo iz vlaka in znosimo prtljago na en kup. Takoj nas obdajo radovedni domačini. Občudovali so predvsem našo turistično opremo, kajti vsakdo je imel s seboj cepin in smučke. Takoj so začeli z nami barantati, če jim prodamo svoje čevlje in obleke. V Rusiji vlada strahovito pomanjkanje oblek in čevljev, pa ne radi revščine, temveč radi tega, ker Rusi teh stvari ne puste uvažati, sami pa ne izdelujejo dovolj. Toda o tem pozneje kaj več.

Jaz osebno sem bil nekak tolmač med našo grupo in ruskim ljudstvom. S pravilno in točno izgovorjavo slovanskih korenov sem se z njimi precej razumel. Trdim Nemcem se je seveda kaj čudno zdelo, kako je to mogoče. Stopil sem v stike z nekim visokim slokim starejšim gospodom, o katerem se je izkazalo, da je zdravnik. Tudi on je imel namen, da potuje v gore Kavkaza na oddih in se je pridružil naši grupi. Sicer ni mislil na Elbrus, toda imel je detaljno specialko v centralnem Kavkazu in mi je dal prve informacije o poti na Elbrus.

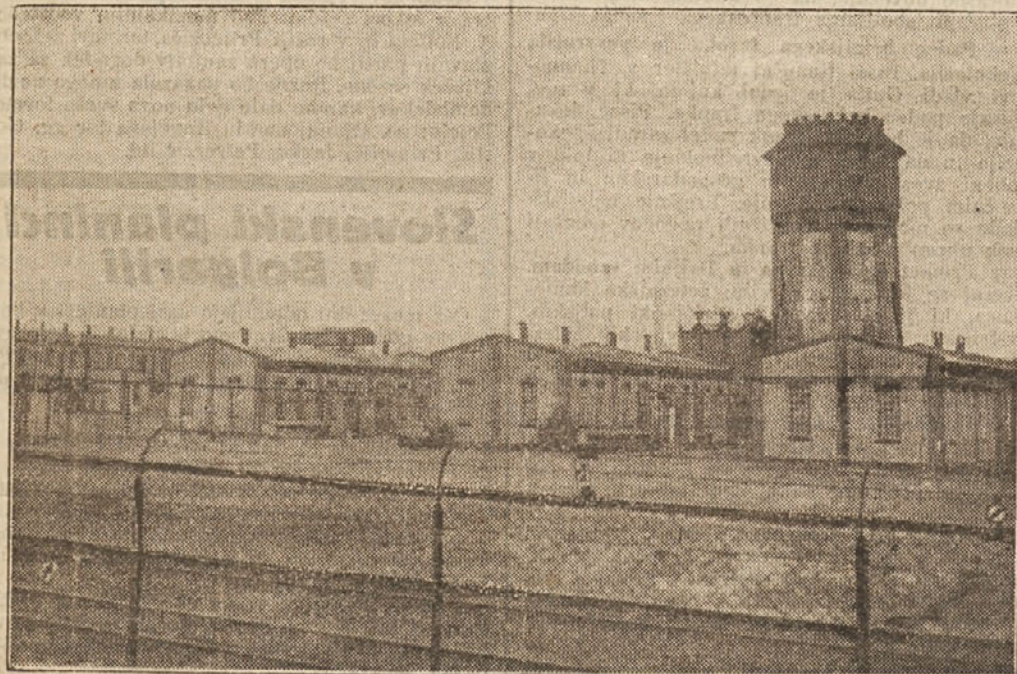
Pozno popoldne vstopimo v lokalni vlak in po dveh urah smo se znašli v mestu Nalčiku, ki je glavno mesto ene izmed severokavkaških sovjetskih republik, namreč **kabardinsko-balkarske**. Tod ob vznožju Kavkaza prebivajo Kabardinci, v gorah pod Elbrusom pa Balkari, naroda ki govori neko čerkeško narečje in sta sunitske vere (neka mohamedanska sekta). Vseh Kabardincev in Balkazov ni več kot 200.000. Imata sicer po sovjetskem sistemu svojo jezikovno versko in politično svobodo, vendar pa je državni občevelni jezik z Moskvo

ruski. Na postaji v Nalčiku nas je pričakovala zastopnica inturista gospa Aleksandra Kazanskaja, po poklicu učiteljica nemškega jezika na neki obrtni šoli v Moskvi. Odpeljala nas je v ogromen hotel inturista, kjer smo se pošteno umili, odpočili in najedli. Dali so nam mnogo mnogo jesti.

Iz Nalčika se že vidijo prvi vrhovi kavkaškega predgorja. Elbrus sam pa je še zelo oddaljen in se ga ne vidi. Od Nalčika do vznožja Elbrusa je še kakih 150 km, ki smo jih po slabi cesti prevozili z avtomobilom. (Dalje.)

Svanet z južnega Kavkaza, ki živi med Balkari

Strahotna eksplozija v Reinsdorfu pri Wittenbergu

Kakor smo že poročali, je nastala v municijskih tovarnah v Reinsdorfu pri Wittenbergu strahotna eksplozija, ki je povsem razdejala tovarniške objekte, porušila pa je tudi veliko število okoliških domačij. Levo: tovarniška poslopja pred eksplozijo. Desno: porušena kmetija, oddaljena več km od nesreče.

Emil Vachek:

Kri ne kliče po maščevanju...

Doktor Wolff ga je vprašal, kaj ga je privedlo k njemu. V tem trenutku je Letz sklenil, da mu ne izda o Astenburgu naravnost ničesar, a posredno mu pove vse. Zato je moral nastopati v vlogi nekoliko nerazsodnega človeka. Napravil je žalosten obraz. »Ne vem, ali sem se obrnil na pravo mesto. Iščem namreč nekoga, ki bi mi odvalil z moje vesti težak kamen. Med vojno sem kot častnik izvršil strašen zločin in zdaj me tako vest peče, da mislim, da bi morda manj trpel, če bi se dal kaznovati.« Wolff si je že zdaj mislil, da je ta onemogel mož bržčas umobolen, toda ker mu ni prišlo takoj na misel, kako bi se ga iznebil, ga je pozval, naj mu vse zaupa. Letz mu je izdal, zroč v tla, da je v vojni umoril tri nedolžne ljudi. »V vojni, mislim, se to ne presoja tako,« je ugovarjal Wolff. »To je žalostna dolžnost in ne more se govoriti o tem, da bi družba imela pravico zahtevati kazen.« — »Vi me niste dobro razumeli,« je rekel Letz. »Nisem ubil vojakov, temveč tri nedolžne civiliste, po krivem obdolžene vohunstva. Jeza me je pograbil in ukazal sem vojakom, naj jih ustrelijo. To se je tudi zgodilo in zdaj nimam mirnega trenotka.«

Doktor Wolff ni mogel odoleti strašnemu dojmu. Takšna surovost, tako brutalno vojskovanje, tako nasilje na pravu! Da bi bil ta človek že za vrati! »Res je, ni vam bilo treba tako hiteti,« je rekel, »toda če se je to že zgodilo, bi ne bilo prav, da padete spet v drug ekstrem. Vaša zadeva ne spada pred sodnika, temveč pred duhovnika. Vloga duhovnika opravlja danes deloma tudi dober zdravnik.«

»Ah, tega bi zdravnik ne zmožel!« je odgovoril

51

Letz. »Vi si tega ne morete misliti. To je nekaj takega, kakor če bi vas počasi kuhali v olju.«

Gledal je vanj s topimi, izbuljenimi očmi, kakor da res preživlja te muke. Wolff je prestrašeno zamajknil. Kaj ko bi prišlo temu človeku na misel, da bi k svojim trem žrtvam pridal še eno? Ali pa da bi začel skakati in razbijati pohištvo? »No, nič ni tako gotovo, kot to, da vam jaz ne morem pomagati,« je rekel prestrašeno.

»To tudi vidim,« je zakodakal Letz. »Vi civilisti ste vsi sama pakaža. Najprej nas nekam zapeljete in potem nam ne znate niti svetovati.« Potem se je ozrl naokrog in pogled mu je običal na aktovki. Pograbil jo je in treščil ob tla, divje preklinjaje dan, ko se je rodil. Toda pri tem je bil popolnoma miren. Vse te komedije je uganjal samo zato, ker je hotel Wolffa razburiti do tiste meje, ko mora človek zbežati in pripovedovati o tem, kar se mu je prigodilo.

Doktor Wolff je to tudi storil ter je pripovedoval vse Bernardu in nič drugega kot to je nameraval Letz. Videč grozo na Bernardovem obrazu, se je Wolff zasmel: »Čudno, kako nežne živce imate vi, vojaki. Drži se, Bernard, da mi navsezadnje še ne omedliš.«

Po tej prigodi je bilo Astenburgu jasno, da mora najti Letza ter z njim končati to stvar kakorkoli. To pot je bil odločen, da ga prime, ko se mu zopet prikaže, ter ga, če treba prisili k razgovoru. Toda Letz je napravil po nastopu pri Wolffu spet umetniški odmor ter se mu ni prikazal več dni; privoščil mu je, da vse to dobro prebavi. Astenburg ga je proti njegovi volji zalotil nekoč popoldne, ko je udobno sedel pred kavarno obečnega doma. Strašno je pripekalo sonce, ki je vse druge pregnalo noter, Letz pa je imel vročino rad ter se je zmerom zadovoljno grél kakor gad. Ravno je izpil na dušek čašo črne kave. Zunanji toploti se je pridružila še notranja in Letz se je zelo spočil.

Bil je bled in njegov obraz je izdajal težko zata-

jevano notranjo napetost. »Gospod major,« ga je ogorivil, »zdajle sem prepričan, da se odkrito pogovoriva.«

Letz ga je počasi meril. Premišljal je, ali naj nadaljuje komedijo, ali pa je že rapočil čas, ko se mora pogovoriti s tem mladeničem od srca. Slednjič se je odločil za neposredni napad. »Prosim,« je rekel »sem vam na uslugo.«

»Vaše vedenje v poslednjem času mi je izdajalo sovražne namene,« je pravil Bernard. »Pripisoval sem to pomeni pri vaših brzojavkah.«

»Ej, ej!« je vzkliknil Letz ter se dvomljivo smehljaj, »torej ste vendar posvečali nekoliko pozornosti mojim brzojavkam.«

»Pozornost, ki vam ni mnogo koristila. Prejel sem brzojavke prepozno. Takrat sem bil na uradnem potovanju na Slovaško. Našel sem jih doma, ko sem se vrnil, in takoj sem poslal denar. Prejel pa sem brzojavko, da se vam denar ni mogel dostaviti, ker ste nekam odpotovali, da pa si pridržujete denar, da pokrijejo neki dolg, ki ste ga pustili.«

Letz je bil presenečen. Če govori mladenič resnico, je storil vse, kar je mogel, in on nima pravice, da bi ga tako sovražil. Toda njegovo sovraštvo se je že preveč stopnjevalo in ni mogel odnehati. Odločil se je, da se ne bo menil za njegovo pojasnilo.

»Ta dolg je nastal po vaši krivdi,« je odgovoril. »Nikomur bi ne bil nič dolžan, če bi me ne bili vi pognali na Duraj kakor žival, ki je ni odobrila veterinar. Ta beg je bil čisto nepotreben. Moja stvar je malenkostna ter ne morem biti zanj kaznovan in vi kot pravnik ste morali to dobro vedeti. Iznali ste me iz tega mesta, ker ste šli za lastnim smotrom. Naravno, hoteli ste se iznebiti priče svojega zločina. Izprevidel sem to nekoliko prepozno, pa vendar. Zdaj, Astenburg, sem spet tu in ne boste se me več otresli.«